Evon retkeilyalueen osayleiskaavan muutos ja laajennus

Luonnosvaiheen yleisötilaisuus 10.12.2025

Ohjelma

17:00 Tervetuloa
Pauliina Kivineva *Hämeenlinnan kaupunki*

Kaavaprosessi ja kaavoitusmenettely
Jari Mettälä *Maankäytön suunnittelujohtaja*
Hämeenlinnan kaupunki

Metsähallituksen puheenvuoro
Ida Montell *Alueidenkäytön johtava asiantuntija*
Metsähallitus, Kiinteistökehitys

Kaavaluonnosaineiston esittely, FCG
Minttu Kervinen *Projektipäällikkö*
Jari Kärkkäinen *Johtava asiantuntija (luontoselvitykset)*

Yleinen keskustelu

19:00 Yleisötilaisuus päättyy

HÄMEENLINNA

Tilaisuuden toimintaohjeet

Yleisön kysymyksiä käydään läpi esittelyn jälkeen

Teams-yleisölle: Kysymyksiä voi jättää Teamsin keskustelukenttään. Voit pyytää myös erillistä lyhyttä puheenvuoroa nostamalla Teamsin käden.

Tilaisuus nauhoitetaan kaupungin omaan käyttöön.

Diat sekä esitettyjä kysymyksiä vastauksineen julkaistaan tilaisuuden jälkeen kaavan nettisivuilla www.hameenlinna.fi/vireillaolevatyleiskaavat

HÄMEENLINNA

TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

Kuuntele ja keskustele.

Jokainen vastaantuleva asia ja tilanne on mahdollisuus oppia uutta ja kehittyä.

Älä vähättele toisen kokemusta.

Ole läsnä.

Kunnioita muiden aikaa ja läsnäoloa olemalla aktiivisesti läsnä.

Kunnioita, älä oleta.

Anna tilaa kaikille osallistua keskusteluun. Mahdollista omalla toiminnallasi myös muiden osallistuminen ja kuulluksi tuleminen.

Turvallisemman tilan periaatteilla ja toimintatavoilla pyritään luomaan tila, jossa kaikki pyrkivät omalla toiminnallaan rakentamaan yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä ja keskustelua.

HÄMEENLINNA

Evon retkeilyalueen osayleiskaavan muutos ja laajennus

KAAVAPROSESSI JA KAAVOITUSMENETTELY

Maankäytön suunnittelujohtaja

Jari Mettälä

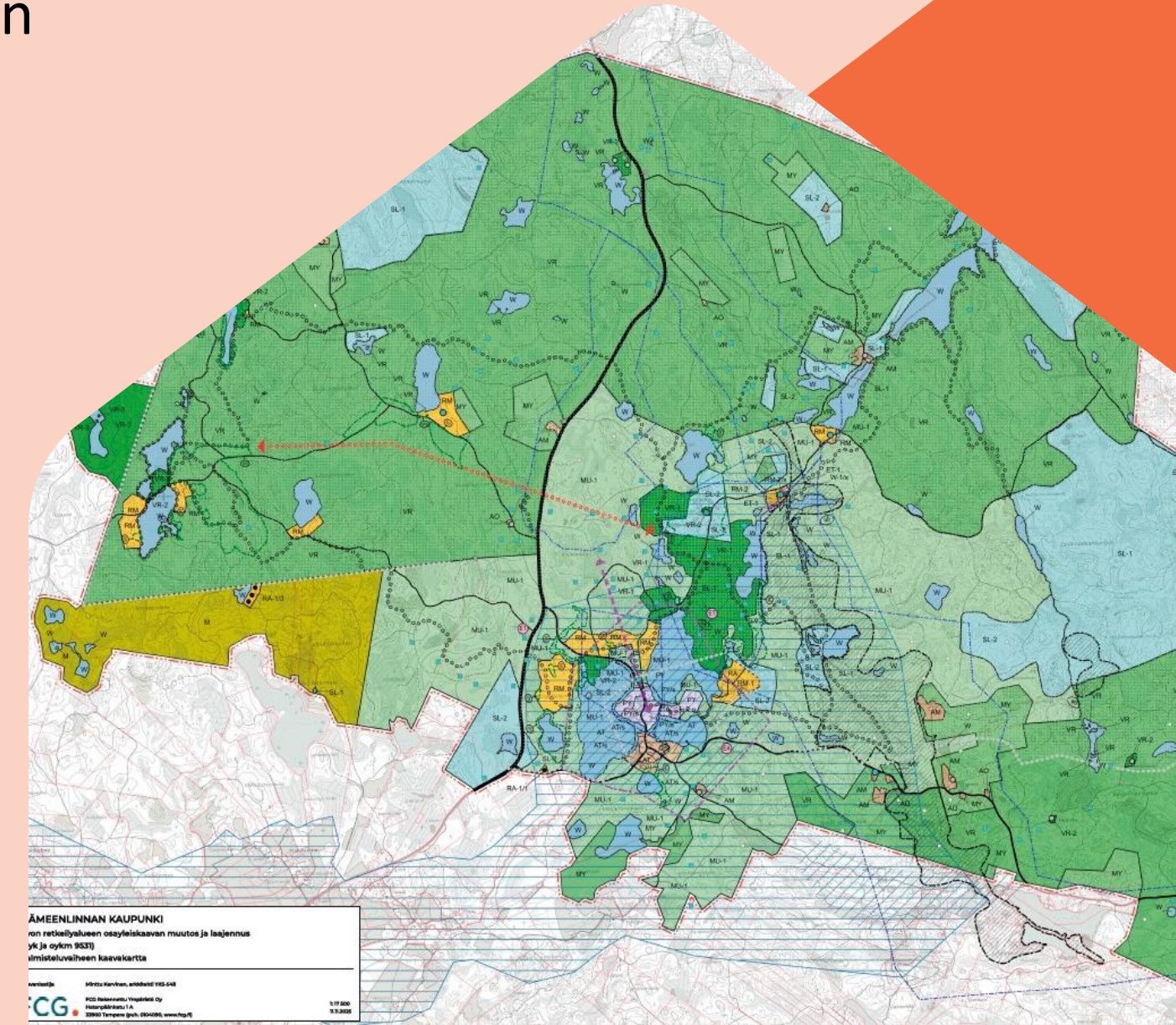

HÄMEENLINNA

Lainsäädäntö ja kaavahierarkia

Maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta säätelee vuoden 2025 alusta Alueidenkäyttölaki (AKL). Tätä ennen on ollut voimassa Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL).

Evon retkeilyalueen osayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen laatiminen on alkanut MRL:n ollessa voimassa. Alueidenkäyttölaki uudistumassa 2026.

Kaavahierarkia:

- Valtioneuvosto hyväksyy alueiden käyttöä ja aluerakennetta koskevat **valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.**
- **Maakuntakaava** on yleispiirteinen suunnitelma maakunnasta.
- **Yleiskaavoilla** esitetään kunkin kunnan alueiden käytön pääpiirteet.
- **Asemakaavoilla** ratkaistaan kunnan osa-alueiden käyttö ja rakentaminen.

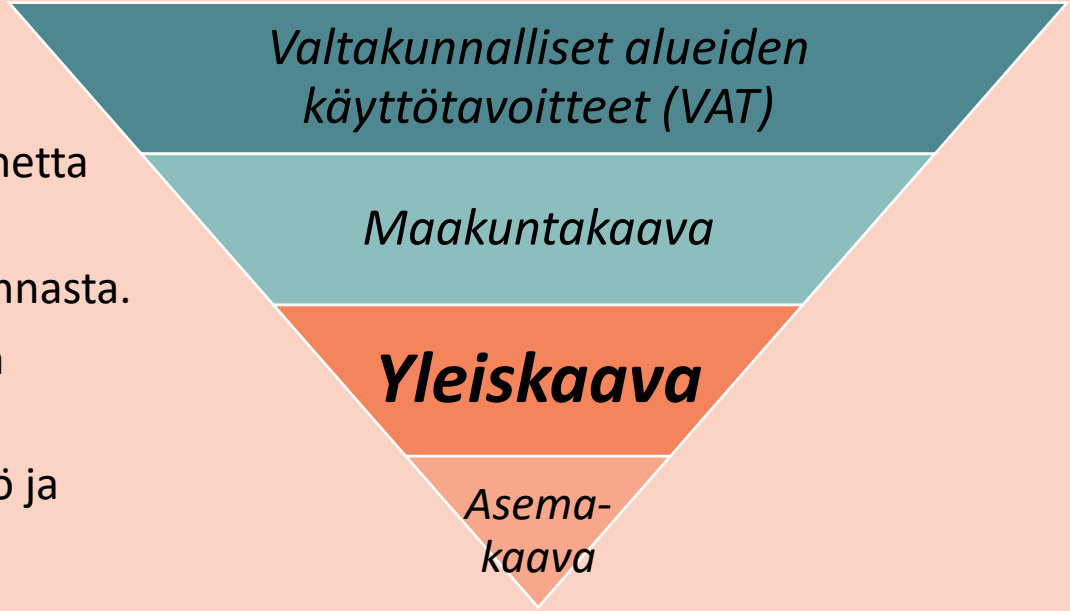

HÄMEENLINNA

Yleiskaava ja sen sisältövaatimukset

*Yleiskaavalla ohjataan kunnan tai sen osan yhdyskuntarakennetta ja **maankäyttöä yleispiirteisesti** sekä sovitetaan erilaiset toiminnot yhteen (AKL 35 §)*

Yleiskaavan tulee huomioida maakuntakaava

Kaupunginvaltuusto päättää kaavan hyväksymisestä

Yleiskaavojen alueilla olevat asemakaavat pysyvät voimassa ja ohjaavat rakentamista, kunnes niitä muutetaan tai ne kumotaan.

*Yleiskaavan **sisältövaatimukset** on esitetty Maankäyttö- ja rakennuslaissa (AKL 39 §):*

1. **yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys**;
2. **olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö**;
3. asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
4. mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, **vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen** ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla;
5. mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
6. kunnan **elinkeinoelämän toimintaedellytykset**;
7. ympäristöhaittojen vähentäminen;
8. **rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen**; sekä
9. **virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys**.

HÄMEENLINNA

Kaavan suunnittelualueen rajaus ja perustelu

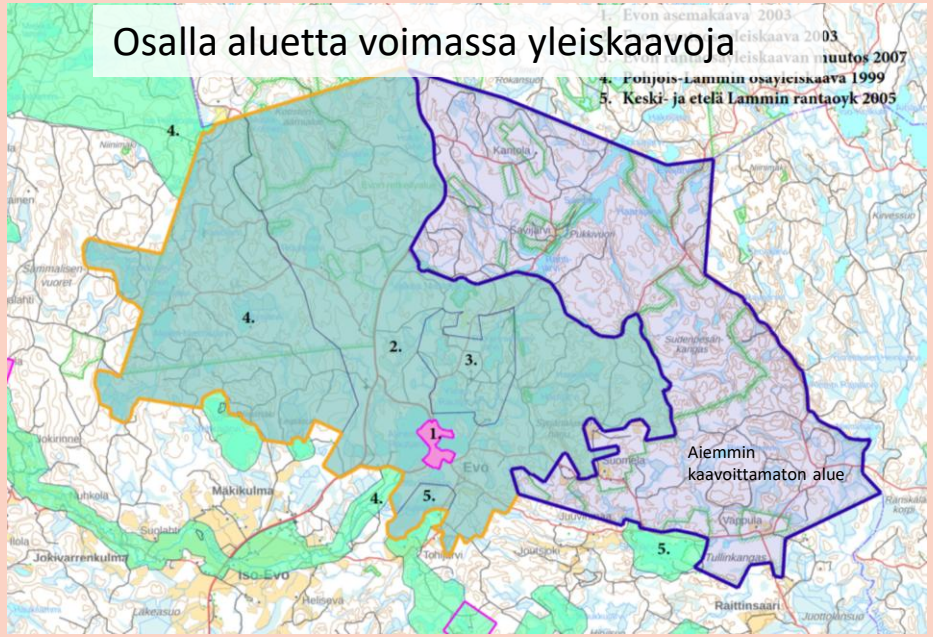

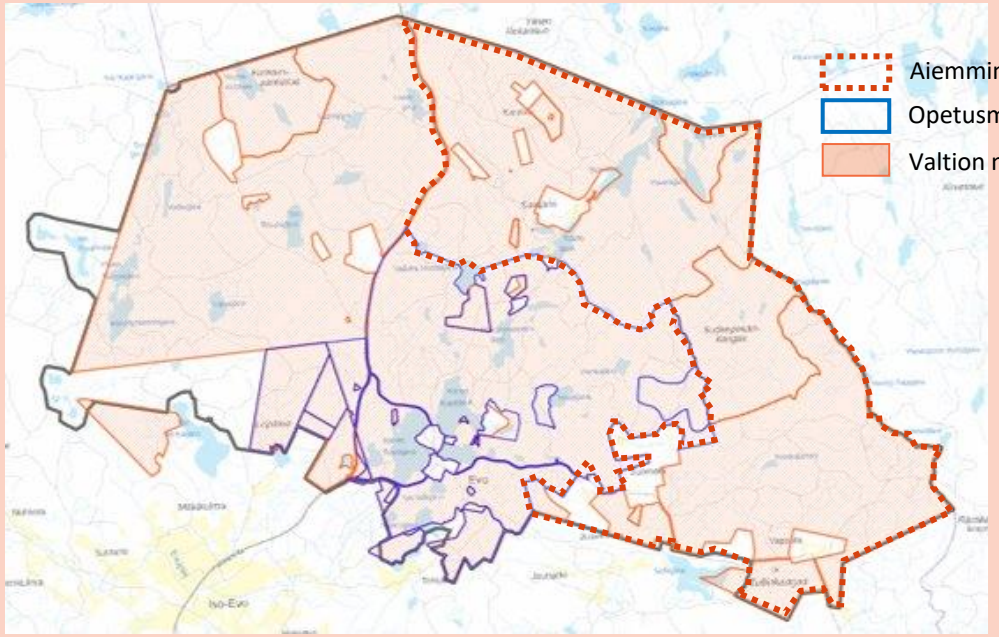

Kaava-alueen rajauksessa on huomioitu Metsähallituksen hallinnassa olevien kiinteistöjen, retkeilyalueen ja opetusmetsän lisäksi voimassa olevien kaavojen rajaukset ja kuntarajat. Muiden kuin valtion omistamia kiinteistöjä on otettu mukaan kaava-alueen rajaukseen, jotta on saatu muodostettua kaavateknisesti ja kaavan vaikutusten arvioinnin kannalta eheä kokonaisuus.

HÄMEENLINNA

HÄMEENLINNA

Houkutteleva ja menestyvä kasvukaupunki 2030

Arvomme ovat:

Rohkeasti ja positiivisesti yhdessä

Tavoitteemme ovat:

- Turvallisuuden edelläkävijä
- Joustava kumppani yrityksille
- Kiinnostava ja elävä kaupunkikeskusta
- Houkutteleva kotikaupunki lapsiperheille
- Uudistuva kulttuurikaupunki

Toimeenpano edellyttää:

taloudellista, ekologista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä

Kaupunkistrategia kv 6.10.2025

Kaupunkistrategian tavoite: Joustava kumppani yrityksille

Elinvoimaa tukevat strategiset kehityshankkeet: Elinkeinoalue MORE, keskustan kehittäminen ja HAMKn kiinteistöratkaisut ovat hankkeita, jotka yhdessä lisäävät kaupungin vetovoimaa. Edistetään Evon tiedekansallispuiston perustamista.

Kansallispuiston perustamisesta tai rajauksesta ei ole päätöstä. Asiasta päättää eduskunta.

Edellytyksiä mm. valtion omistus, 1000 ha, luontoarvot

Kaupunkistrategian tavoite: Uudistuva kulttuurikaupunki

Tavoitteena olla kansallisesti merkittävä tapahtumakaupunki, jonka tarjonnassa korostuu vahva kulttuuriperintö ja monipuoliset sisällöt. Mm. Evon alue on kansallisesti tunnettu ja arvostettu.

HÄMEENLINNA

Tiedekansallispuisto?

- Kansallispuiston perustamista ei ratkaista kaavoituksella.
- Kansallispuistot perustetaan aina erityislailla eduskunnan päätöksellä.
- Hallitusohjelmassa (20.6.2023) ei ole nostettu tavoitteeksi perustaa uusia kansallispuistoja.
- Alueen kaavoitus ei estä tiedekansallispuiston perustamista, mikäli siitä tehdään myöhemmin päätös.

HÄMEENLINNA

Tiedekansallispuiston taustaa

Evon retkeilyalueen muuttamista tiedekansallispuistoksi selvitettiin 2021

Kansallispuistot kuuluvat ympäristöministeriön hallinnonalaan. Helsingin yliopisto nimesi työryhmän valmistelua taustoittamaan. Työryhmä päätyi esittämään tiedekansallispuiston perustamista toimeksiannon mukaisesti. Selvitys ei sisältänyt vertailua kansallispuiston ja retkeilyalueen mahdollisten hyötyjen ja haittojen välillä.

Tiedekansallispuiston perustamispäätös ei kuitenkaan edennyt ympäristöministeriössä.

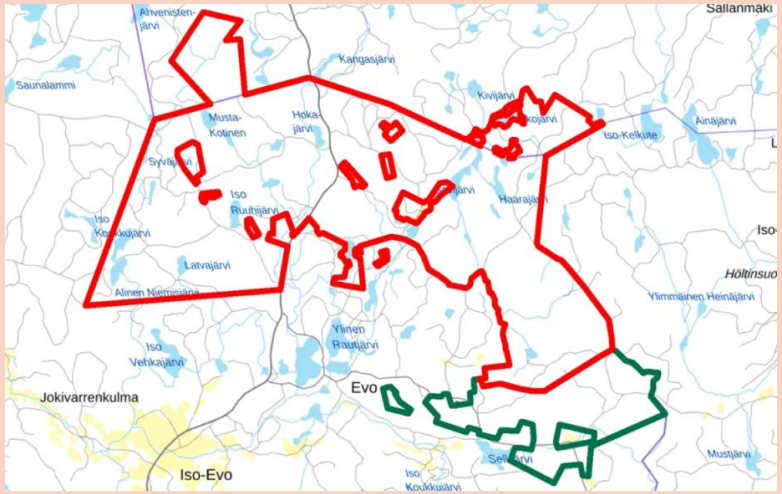

Työryhmä esitti raportissaan rajausehdotuksen kansallispuistoksi

Evon tiedekansallispuistoa valmistelevan alueellisen työryhmän loppuraportti ympäristöministeriölle

30.6.2021

HÄMEENLINNA

Kaavaprosessin vaiheet

Vireilletulo & Aloitusvaihe

Lautakunnan käynnistyspäätös 11.10.2024 § 191

Kaavan tavoitteet

Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) 20.3.-18.4.2025

Lähtötietojen kerääminen

Selvitykset

Valmistelu-vaihe / luonnos

Kaavaluonnoksen valmistelu

Selvitykset, vaikutusten arviointi

Luonnos nähtävillä (26.11.2025 – 23.1.2026)

Osallisten ja viranomaisten kuuleminen (mielipiteet ja lausunnot)

Ehdotus

Kaavaluonnoksen päivittäminen kuulemisten perusteella

Ehdotus nähtäville (kevät 2026)

Osallisten ja viranomaisten kuuleminen (muistutukset ja lausunnot)

Hyväksy-minen

Vähäiset tarkistukset kaava-aineistoon

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan (syksy 2026)

Muutoksenhaku: valitus hallinto-oikeuteen (+ KHO)

Kaava saa lainvoiman

Kaavan toteuttaminen käytännössä

HÄMEENLINNA

Kaava-asiakirjat

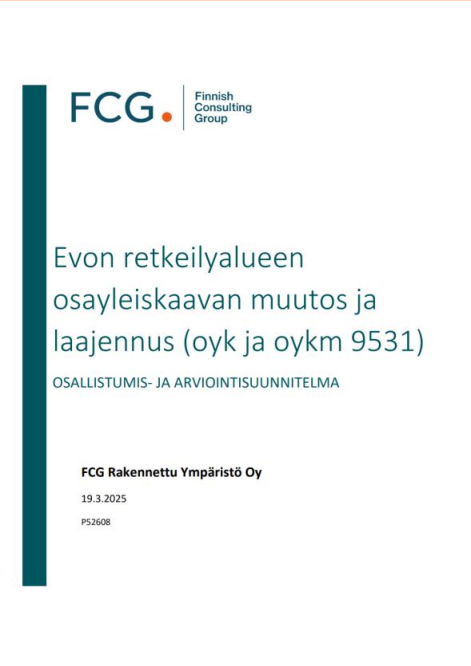

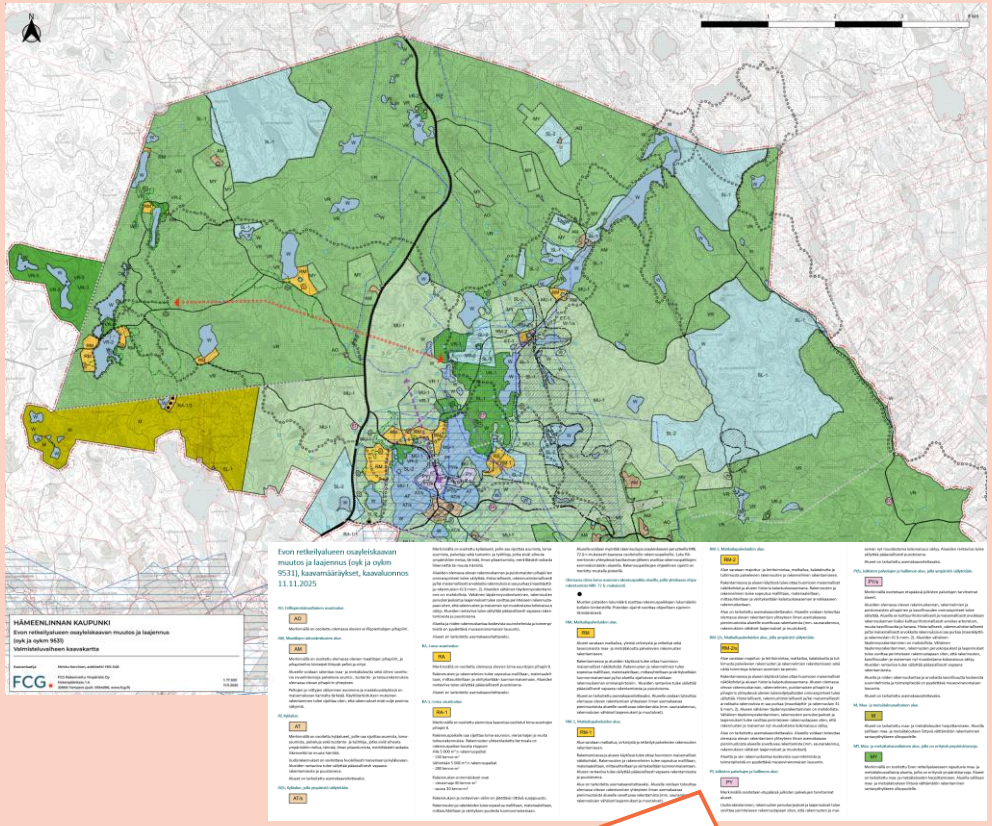

OAS: laaditaan kaavan tullessa vireille ja päivitetään tarvittaessa prosessin aikana.

Selostus ja liitteet: keskeinen työväline, sisältö kehittyy prosessin aikana

Kaavakartta, merkinnät ja määräykset: laaditaan luonnosvaiheessa, muokataan ja viimeistellään saadun palautteen perusteella kaavaehdotukseksi, josta voi vielä jättää muistutuksen ennen aineiston viimeistelyä hyväksymiskäsittelyä varten.

HÄMEENLINNA

Kaava-aineistot nähtävillä palvelupisteissä Lammin kirjastolla ja Kastellissa myös www.hameenlinna.fi/vireillaolevatyleiskaavat

Kuva: Sami Säily / Ahmavaara

EVON RETKEILYALUEEN YLEISKAAVA – TAUSTAA (1/7)

- Metsähallitus toimii valtion maa- ja vesialueiden haltijana.
- Metsähallitus on Valtion liikelaitos, joka toimii maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa.
- Ympäristöministeriö ohjaa Metsähallitusta julkisten hallintotehtävien (Luonto- ja Eräpalvelut) osalta toimialallaan.

EVON RETKEILYALUEEN YLEISKAAVA – TAUSTAA (2/7)

- Valtion retkeilyalueet ovat ulkoilulailla perustettuja monipuolisia, retkeilyyn ja muuhun luonnon virkistyskäyttöön sekä luontomatkailuun tarkoitettuja kohteita, joilla yrittäjät voivat tarjota luontomatkailuun liittyviä palveluita.
- Suomessa on kuusi ulkoilulailla perustettua valtion retkeilyaluetta: Evon, Ison-Syötteen, Kylmäluoman, Oulujärven, Ruunaan ja Napapiirin retkeilyalueet.
- Valtion retkeilyalueiden tarkemmin määritellyissä osissa voidaan harjoittaa rajoitettua metsätaloutta, jossa otetaan huomioon luontoarvot, maisema ja virkistyskäytön tarpeet. Retkeilyalueilla voi yleensä kalastaa ja metsästää. Valtion retkeilyalueet kuuluvat pääosin myös Natura 2000 -verkostoon, vaikka ne eivät ole luonnonsuojelualueita.
- Retkeilyalueilla on jonkin verran Metsähallituksen omistamia mökkejä ja huoltorakennuksia, jotka on vuokrattu yksityisten yritysten käyttöön ja jälleenvuokrattaviksi. Myös Evolla on muutamia vastaavia mökkejä. Metsähallituksen omiin investointeihin ja ylläpitoon käytössä oleva rahoitus kohdennetaan alueiden hoidon ja käytön suunnitelmien ja vuosisuunnitelmien pohjalta retkeilyrakenteisiin. Metsähallitus ei tule itse rakentamaan alueille uutta majoituskapasiteettia.

EVON RETKEILYALUEEN YLEISKAAVA – TAUSTAA (3/7)

- Tavoitteena on kehittää retkeilyalueista entistä vetovoimaisempia kohteita, joissa voi retkeillä, harrastaa luontoaktiviteetteja ja hyödyntää yritysten tarjoamia majoitus- ja matkailupalveluita.
- Retkeilyalueille laaditut maankäytön ja matkailun yleissuunnitelmat hahmottelevat mahdollisia palveluita ja ohjaavat matkailuyritysten kyselyitä kestävään suuntaan. Suunnitelmat eivät ole rakentamispäätöksiä – Metsähallitus ei rakenna uusia palveluita, vaan vuokraa alueita yrityksille, jotka vastaavat omista investoinneistaan.
- Tavoitteenamme on kestävä matkailu, joka lisää työpaikkoja ja aluetalouden tuloja. Ilmasto-ohjelmassamme matkailijoiden viipymän pidentäminen on tunnistettu tärkeäksi keinoksi ilmastoviisaan matkailun edistämisessä.
- Valtion maiden kaavoituksen kehys määritellään luonnonvarasuunnitelmissa, kuten muukin maiden käyttö. Luonnonvarasuunnittelu on osallistuva prosessi, johon eri tahoilla on mahdollisuus vaikuttaa. Lisäksi kaavoitusta ohjaavat voimassa oleva lainsäädäntö sekä omat kaavoitusperiaatteemme, joiden tavoitteena on mahdollisimman kestävä ja vastuullinen kaavoitus.

EVON RETKEILYALUEEN YLEISKAAVA – TAUSTAA (4/7)

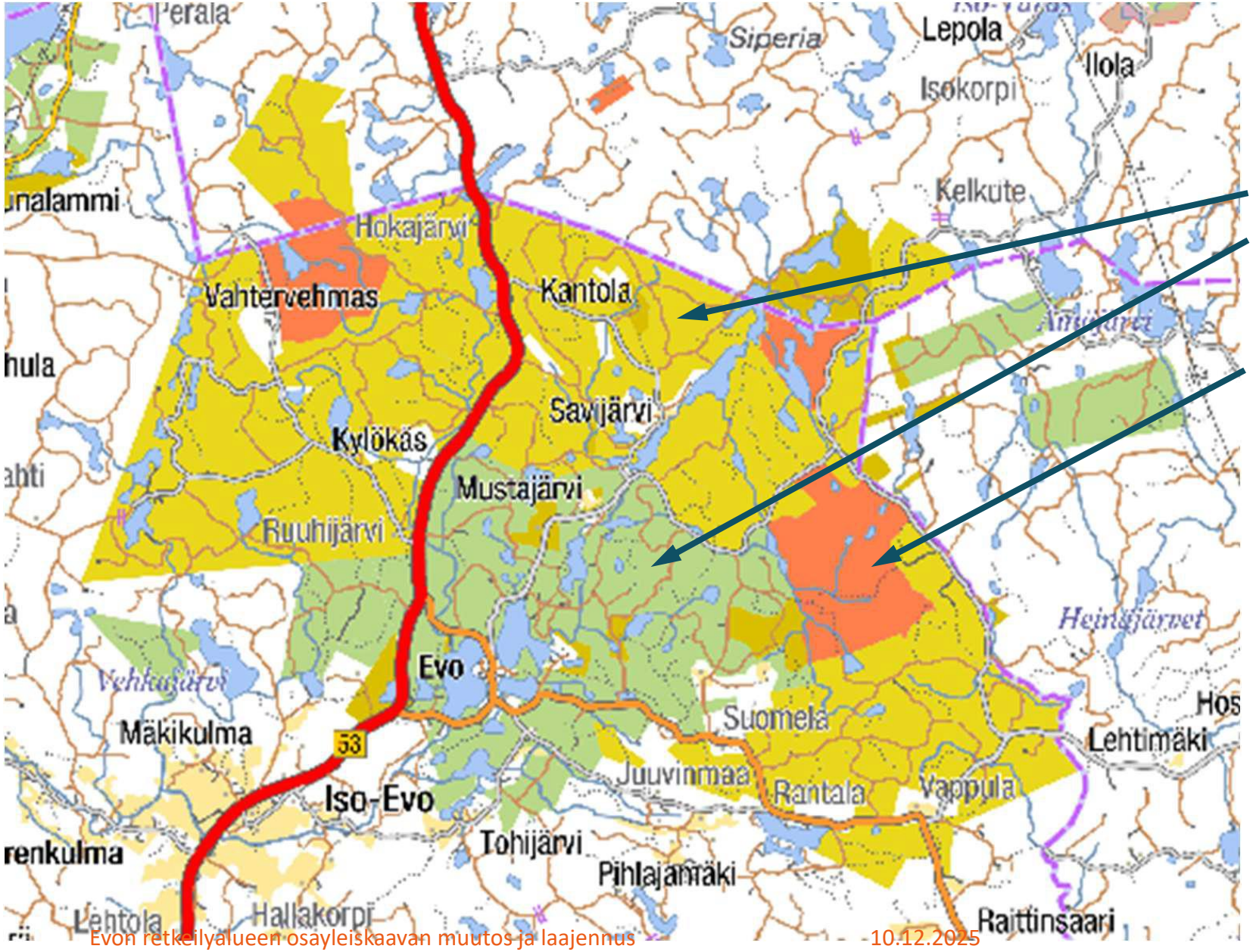

- Valtion retkeilyalue – keltainen (VNP)
- Opetusmetsä (HAMK opetusmetsäsopimus) – pääosat vihreästä alueesta
- Luonnonsuojelualueet – punaiset alueet

Lisäksi alueella sopimusvaraisesti mm. tutkimuslupasopimukset, metsästysalueiden sopimukset.

EVON RETKEILYALUEEN YLEISKAAVA – TAUSTAA (5/7)

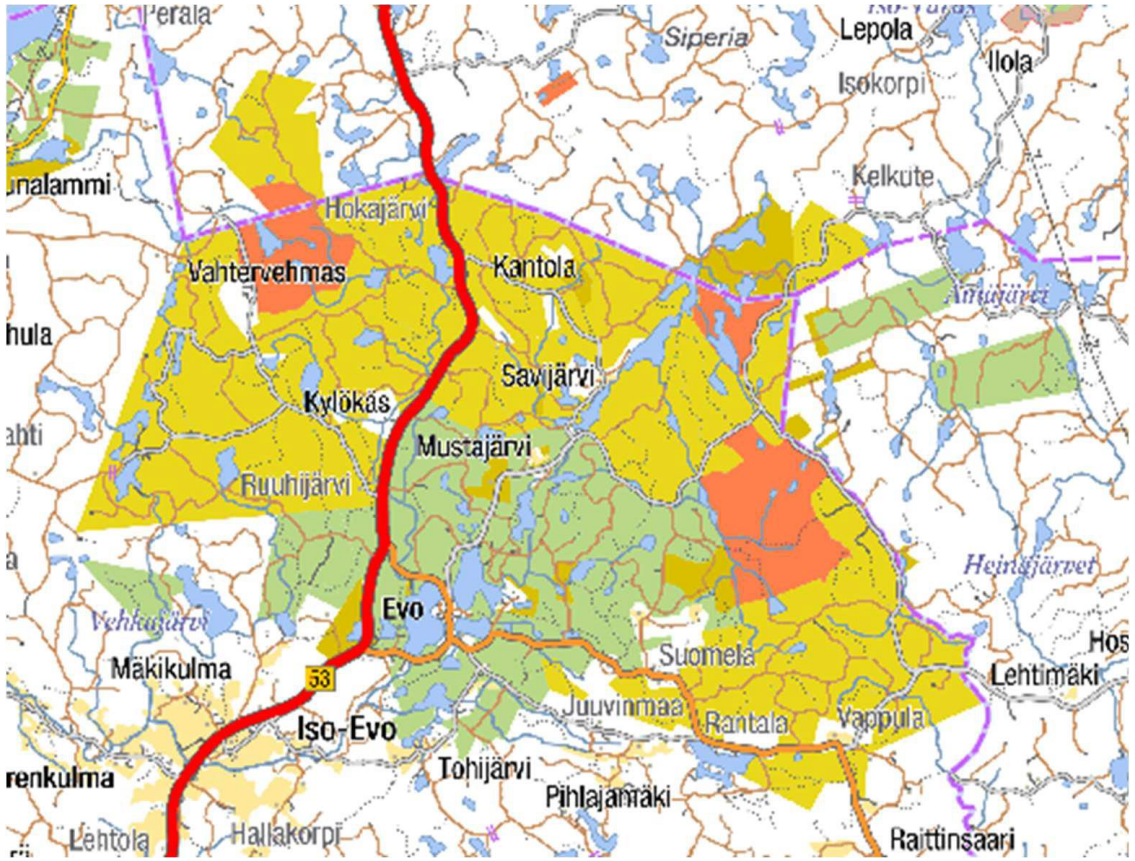

- Valtion retkeilyalue (VNP) 4682 ha, josta metsätalouskäytön ulkopuolella olevaa suojelumetsää 1499 ha ja luontokohteita, joissa ei metsien käsittelyä 594 ha
- Opetusmetsä 1 946 ha
- Lakisääteiset luonnonsuojelualueet 1015 ha
- Evon leirialue 35 ha

EVON RETKEILYALUEEN YLEISKAAVA – TAUSTAA (6/7)

- 1994: Evon retkeilyalue perustettiin valtioneuvoston päätöksellä
- 2000: Liitettiin Natura 2000 –verkostoon
- 2011: Ensimmäinen hoito- ja käyttösuunnitelma, 2015 Suunnitelman päivitys
- 2020: Evon maankäytön ja matkailun yleissuunnitelma
- 2021: Ympäristöministeriön työryhmä tiedekansallispuiston perustamisesta
- 2021: Maa- ja metsätalousministeriö asetti kehittämistyöryhmän
- 2022: MMM:n kehittämistyöryhmän loppuraportti: palveluiden parantaminen, ennallistaminen, luontomatkailun edistäminen ja retkeilymetsätalous, Evo malliretkeilyalue
- 2025: Nykytila: retkeilyalueella noin 60 000 kävijää/vuosi, laajat reitit, kalastusalueet, suojelu- ja ennallistamistoimet

EVON RETKEILYALUEEN YLEISKAAVA – TAUSTAA (7/7)

- Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia 2030 (VNP 2022) vahvistettiin valtioneuvoston päätöksellä 2022. Strategia on laadittu ministeriöiden, julkishallinnon, tutkimuslaitosten ja järjestöjen asiantuntijoiden tuella.
  - linjataan, että valtion retkeilyalueiden täydentämiseksi laaditaan suunnitelma ja se toimeenpannaan vuosina 2024–2027.
  - 2023 valmistuneessa suunnitelmassa Evoa esitetään kehitettävän ns. Evo –työryhmän esitysten sekä maankäytön ja matkailun yleissuunnitelman pohjalta.
- Metsähallitus on toimeenpannut valtion maiden haltijana valtioneuvoston päätöstä Evon retkeilyalueen kehittämisestä käynnistämällä aluetta koskevan kaavoituksen.
- Vastaavasti retkeilyalueiden kehittämistä on edistetty kaavoituksella viime vuosina mm. Ruunaa ja Kylmäluoma.

Kuva: Jari Salonen / Pallastunturit Särkitunturilta nähtynä

FCG.

Kaavaluonnosaineiston esittely

Aloitusvaihe

- Kaavoitus on käynnistynyt Metsähallituksen aloitteesta. Kaava on tullut vireille kuulutuksella 30.10.2024.
- Kaavatyö aloitettiin laatimalla **osallistumis- ja arviointisuunnitelma** (OAS)
- OAS kertoo mitä on suunnitteilla ja missä, lähtökohdat ja tavoitteet, mitä selvityksiä tehdään ja mitä vaikutuksia arvioidaan, keitä ovat osalliset sekä milloin ja miten suunnitteluun voi vaikuttaa.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) pyydettiin palautetta 20.3.-18.4.2025.

FCG. Finnish Consulting Group

Evon retkeilyalueen osayleiskaavan muutos ja laajennus (oyk ja oykm 9531)

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

19.3.2025

P52608

Aloitusvaiheen palaute, maalis-huhtikuu 2025

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Aloitusvaiheessa palautetta saatiin OAS:ia koskien

- viranomaisilta 2 kpl,
- yhdistyksiltä sekä yksityishenkilöiltä 10 kpl.

Palaute koski erityisesti seuraavia teemoja:

- luontoarvot ja luonnonsuojelu,
- maankäytön ja matkailun suunnittelu,
- yksityisomistus ja maanomistajien oikeudet.

Saatuun palautteeseen on annettu vastineet vastineraportissa 27.6.2025.

Tavoitekysely

Maanomistajille, sidosryhmille ja muille osallisille toteutettiin **karttapohjaiset kyselyt**.

Kysymyksiä mm. tärkeistä paikoista ja toiminnoista Evolla, alueen kehittämisestä sekä alueista, jotka tulisi säilyttää nykyisellään

Vastaajat:

- Maanomistajat ja sidosryhmät yhteensä 18 vastaajaa
- Avoin kysely 212 vastaajaa

Aloitusvaiheen palaute, kyselyn tulokset

1. **Luonnon säilyttäminen ja suojelu etusijalle**
   - Evon tärkein arvo on sen luonto
2. **Laaja kannatus Tiedekansallispuistolle**
   - Toivottiin, että kaavoituksessa huomioitaisiin tiedekansallispuistohankkeen valmistelut ja suositukset
3. **Tärkeimmät toiminnot**
   - Vastauksissa korostuvat luonnon monimuotoisuuden vaaliminen sekä retkeily ja ulkoilu, luonnonsuojelu sekä tutkimus- ja opetustoiminta.
4. **Evon säilyttäminen rauhallisena omatoimisen retkeilyn keitaana**
   - Ei massaturismin kohteeksi
   - Suuri osa vastaajista ei kaipaa opastettuja aktiviteetteja, välinevuokrauksia tai valmiita paketteja
5. **Rakentamisen vastustus**
   - Erityisesti ei mökkikylille, hotelleille ja rantarakentamiselle
6. **Harkittu ja maltillinen rakentaminen**
   - Rakentamisen keskittäminen jo rakennettuihin kohteisiin
   - Rakentaminen, joka tukee retkeilyä, opetusta ja leiritoimintaa
7. **Maanomistajien tavoitteiden huomioiminen**
   - Enemmistö maanomistajista haluaa säilyttää maankäytön ennallaan omistamallaan kiinteistöllä.

Kehitettävät alueet

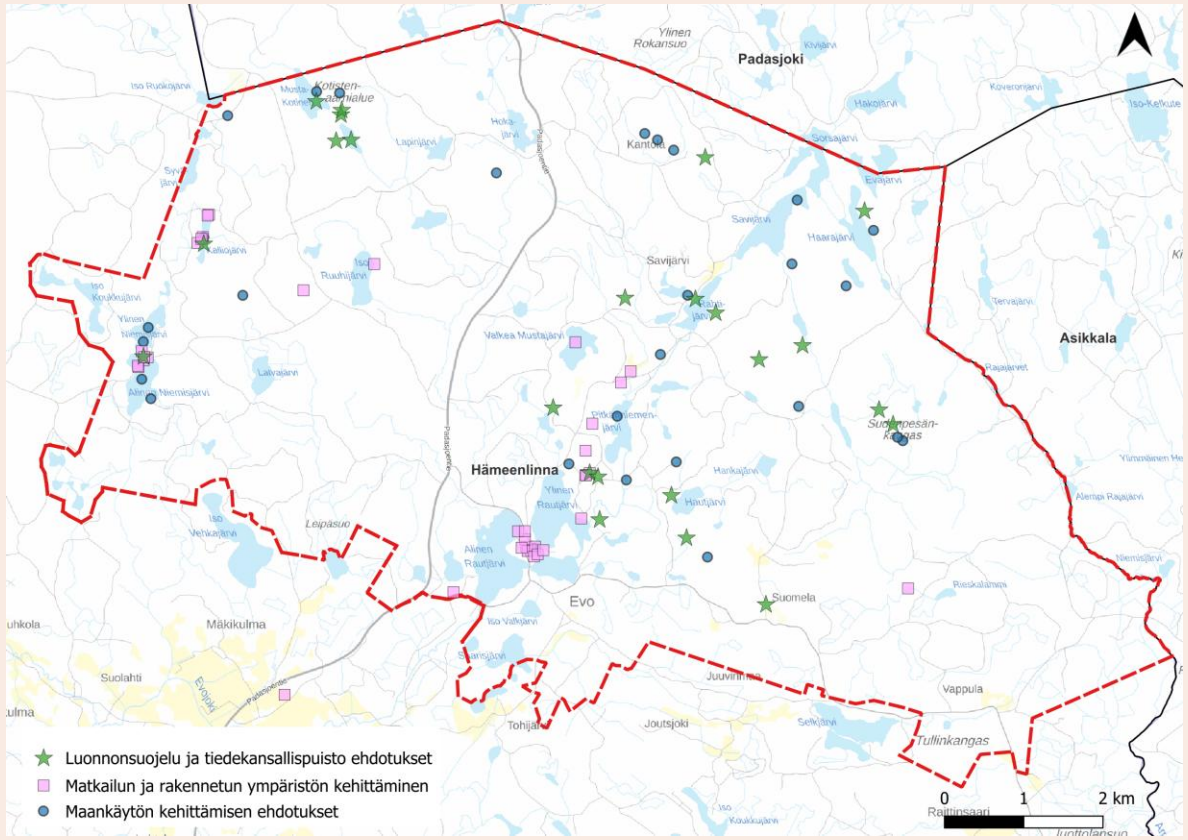

Kaavan tavoitteet 1/2

- Laatia **oikeusvaikutteinen yleiskaava**, jossa osoitetaan asemakaavoitettavat ja/tai ranta-asemakaavoitettavat rakentamisalueet.
- Tarkistaa ja muuttaa voimassa olevia yleiskaavoja Metsähallituksen hallinnoimien maiden osalta, laajentaa kaava-aluetta kattamaan Evon retkeilyalue Hämeenlinnassa.
- Tukea kansallisen luonnon virkistyskäytön strategian (Valtioneuvosto, 2022) toteuttamista retkeilyalueiden kehittämisestä ja edistää Evon retkeilyalueen maankäytön ja matkailun yleissuunnitelman toteuttamista.
- **Tarkastella kaava-aluetta yhtenä kokonaisuutena**, tunnistaa ja yhteensovittaa alueen luontoarvot, kulttuuriympäristöön liittyvät arvot, virkistykseen ja retkeilyyn liittyvät toiminnot ja niiden kehittämisedellytykset sekä mahdollistaa matkailupalveluiden tuottaminen alueella. Kaavassa huomioidaan myös alueen rooli opetus- ja tutkimuskäytössä.

Kaavan tavoitteet 2/2

- Retkeilyaluetta ei ole tarkoitus laajentaa nykyisin yksityisessä omistuksessa oleville kiinteistöille.
- Yksityisten kiinteistöjen osalta tavoitteena on pääasiassa todeta tilanne voimassa olevien yleiskaavojen mukaisesti tai kiinteistön nykyisen maankäytön mukaisesti:
    - olemassa olevat ja/tai kaavoitetut vakituisen asumisen ja loma-asumisen rakennuspaikat osoitetaan nykytilanteen mukaisesti,
    - talousmetsät osoitetaan nykytilanteen mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi,
    - kaavan tavoitteena ei ole ohjata ulkoiluun liittyviä toimintoja yksityisten omistamille kiinteistöille ellei näin ole voimassa olevissa yleiskaavoissa.

- Kaavamerkintöjä ja -määräyksiä yhtenäistetään, koska alueella on voimassa lukuisia eri aikoina laadittuja yleiskaavoja.
- Etenkin Evo-keskuksen osalta kaavamerkintöjä on tavoitteena myös yleispiirteistää.
- Kaavoitettavan alueen maanomistajien on mahdollista osallistua yleiskaavan laadintaan kaupungin kanssa laadittavalla kaavoitussopimuksella.

Kaavoitusta koskevia tavoitteita tarkistetaan ja yhteensovitetaan tarvittaessa kaavaprosessin aikana mm. saadun palautteen, selvitysten ja vaikutusten arvioinnin perusteella.

FCG.

Selvitykset ja vaikutusten arvioinnit

Laaditut selvitykset ja vaikutusten arvioinnit

1. Arkeologinen inventointi, Heilu Oy
2. Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, FCG
3. Evo-keskuksen rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, FCG
4. Pohjavesiselvitys, FCG
5. Liikenneselvitys, FCG
6. Luontoselvitys, FCG
7. Natura-arviointi, FCG
8. Vesihuollon ja sanitaation toteutus ja organisointi, FCG
9. Ilmastovaikutusten arviointi, FCG

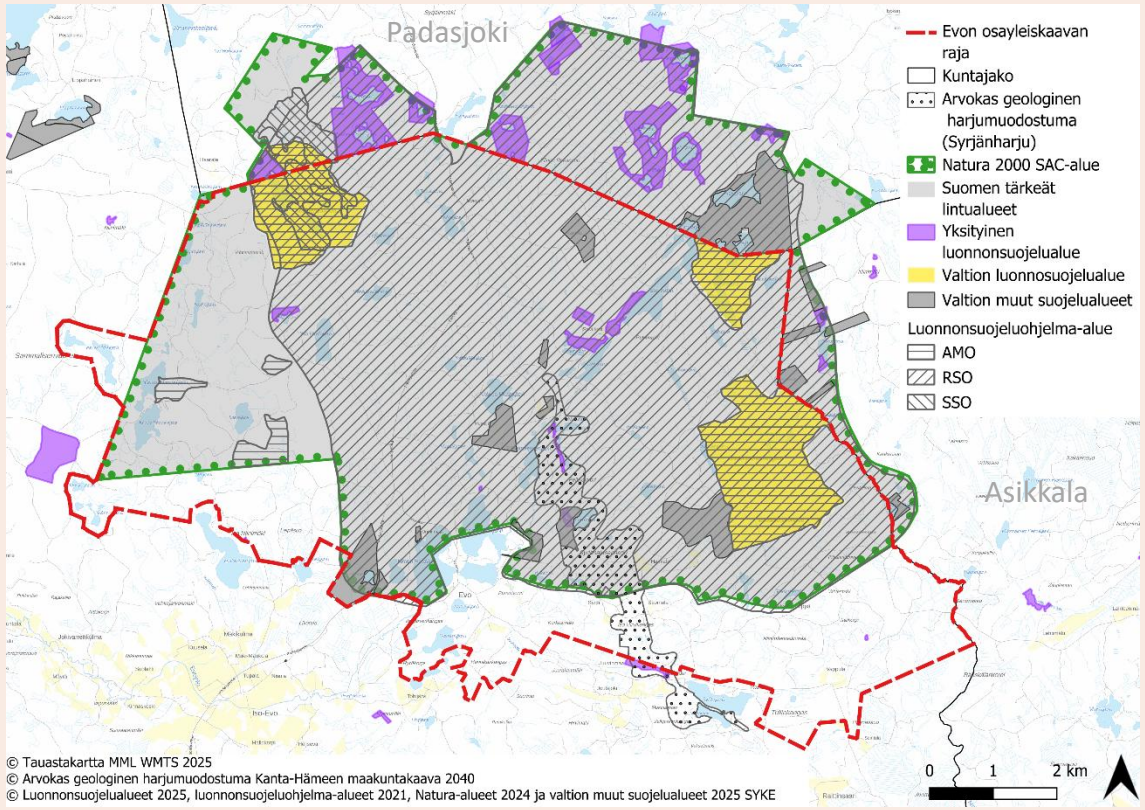

Arkeologinen inventointi

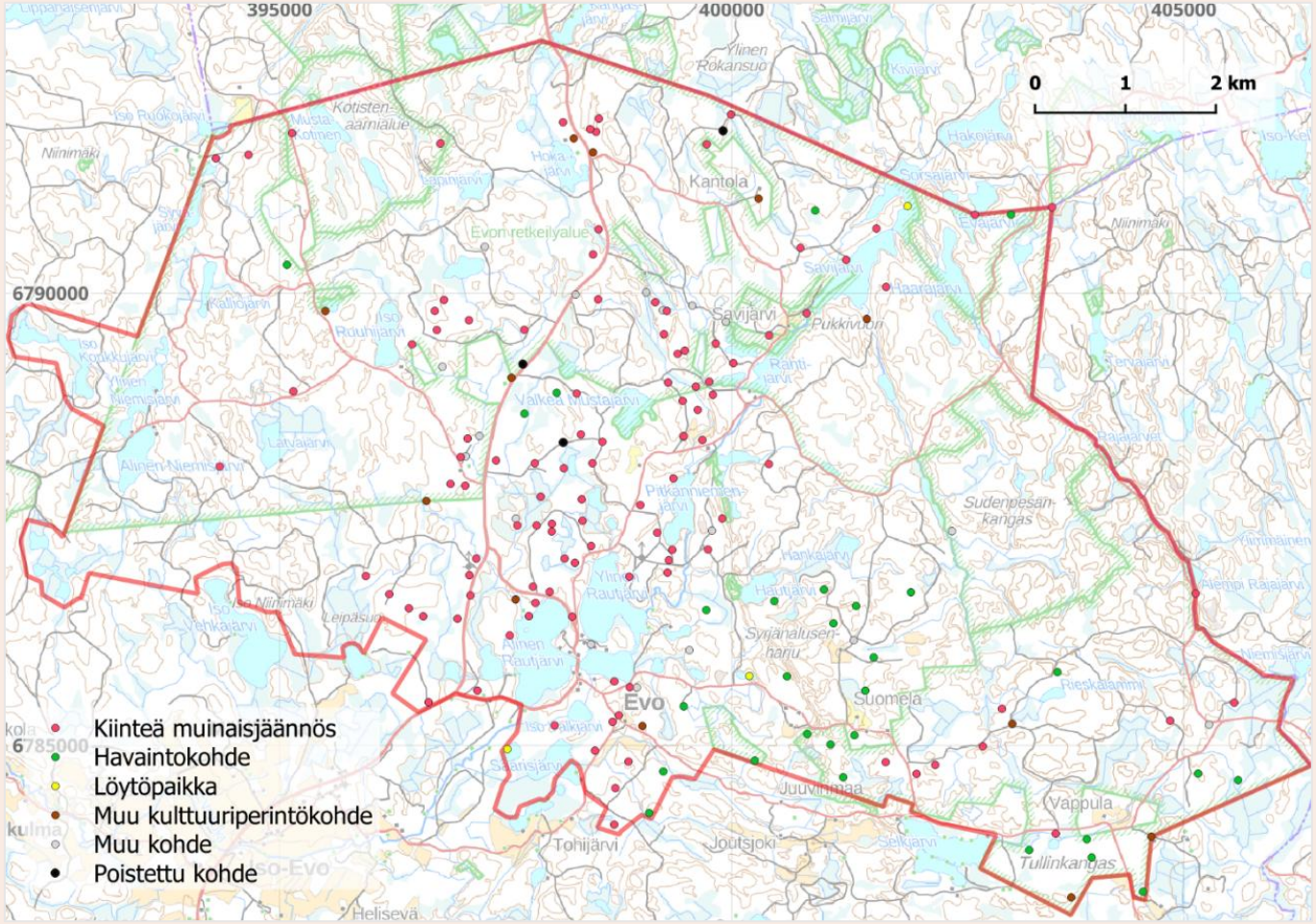

- Nyt tehdyn arkeologisen inventoinnin jälkeen alueelta tunnetaan:
  - 109 kiinteää muinaisjäännöstä,
  - 12 muuta kulttuuriperintökohdetta,
  - 3 löytöpaikkaa,
  - 29 havaintokohdetta
  - 18 muuta kohdetta, joita ei niiden nuoren iän tai epämääräisyyden vuoksi määritellä muinaisjäännöskohteiksi.
- Yksittäinen muinaisjäännöskohde voi pitää sisällään useita, jopa kymmeniä erillisiä kuoppajäännöksiä.
- Pääosa kohteista on historiallisen ajan kohteita, hiilimiiluja ja tervahautoja.

Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys

FCG.

Ote Wetterstedtin kartastosta (Eteläisen Suomen osayleiskartta) vuodelta 1775.

Suositukset

- A-luokan inventointikohteet (sr-1)
- B-luokan inventointikohteet (sr-2)
- Suositus RKY-alueille
- Suositus MRKY-alueille
- Suositus VAMA-alueelle
- Suositukset maisemallisesti arvokkaille geologisille muodostumille
- Suositukset perinnemaisemille

4.4 Ruuhijärven kämppä A

Kuva 100 Ison Ruuhijärven päärakennus pohjoisesta.

Kuva 101 Kartta Ison Ruuhijärven kämpän pihapiirin rakennusten sijainnista. Päärakennus ympyröity kuvaan punaisella katkoviivalla. Taustakartta: MML Maastokartta 2025.

Taulukko 4 Inventointitaulukko

Inventoitu tieto	Kuvaus
Kohde	Päärakennus, Ruuhijärven kämppä
Osoite	Ruuhijärventie 137
Kiinteistötunnus	109-893-1-2
Rakennustyyppi	Vuokra/- ja kokoustila
Nykyinen käyttö	Vuokrahuvila
Alkuperäinen käyttötarkoitus	Kämppä, metsurien tukikohta
Suunnittelija	-
Valmistumisajankohta	1929 (evonluonto.fi). Vuoden 1949 ilmakuvassa rakennus vaikuttaa kuitenkin olevan vasta rakenteilla; kattoa ei ole, mutta hirsiseinät näkyvät. Vuoden 1961 ilmakuvassa rakennus näkyy nykyhahmossaan.
Muutokset ja korjaukset	Rakennus on peruskorjattu ja ikkunat on uusittu.
Kerrosluku	1
Rungon muoto	Rakennuksen runko on L-muotoinen. Pohjoissivulta ulkonee suuri poikkipääty.
Kellari / ullakko	Rakennuksessa on ullakkotilaa.
Perustus	Betoni
Runko	Hirsi
Vuoraus	Peiterimoitettu pystylaudoitus
Väri	Punainen pystyrimalaudoitus, valkoisin listoin ja vuorilaudoin. Peltikate on tiilenpunainen.
Katemateriaali	Tiilikuvioitu profiilipeltikate
Katon muoto	Satulakatto poikkipäädyllä
Ikkunat	Rakennuksessa on vanhaa 6- ja 9-ruutuista mallia mukailevat modernit ikkunat.
Ovet	Modernit puuovet
Muuta	Ruuhijärven kämppä lienee rakennettu tyyppipiirustusten mukaan (T. Ahola, inventointikortti 24.9.2001).
Kohteen historia	Ruuhijärven kämppä on rakennettu viimeistään vuoteen 1949 mennessä metsurien tukikohdaksi valtion maalle.
Kohteen pihapiiri	Kämpän lisäksi pihapiirissä on hirsirakenteiset talli ja sauna kämpän rakentamisen ajalta sekä niitä hieman nuorempi rankorakenteinen vaja. Uudempaa rakennuskantaa edustavat grillikota ja uusi sauna. Kämppä sijoittuu Iso Ruuhijärven rannalle.
Suojelutilanne	Evon rantaosayleiskaava 2003: sr-2, suojeltava rakennus, jota ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä.
Arvoluokka 2025	A
Kulttuurihistorialliset arvot 2025	Kohteella on elinkeinohistoriallista merkitystä valtion maille viimeistään vuonna 1949 rakennettuna metsätyökämppänä. Kohteen kertovuutta korostaa säilyneet talousrakennukset talli, sauna ja vaja. Kohde on tärkeä osa Evon valtion metsiin rakennettua kämppäverkostoa. Kohteen päärakennuksella, tallilla ja vanhalla saunalla on rakennushistoriallista merkitystä niiden ollessa tyypillisiä ja pääpiirteissään ulkoasultaan hyvin säilyneitä hirsirakenteisia metsätyökämpän tarpeisiin rakennettuja rakennuksia. Säilyneet talousrakennukset tekevät kokonaisuudesta edustavan. Kohde on tärkeä osa Evon metsämaisemia ja se sijaitsee maisemallisesti kauniilla paikalla Iso Ruuhijärven rannalla Ruuhiojan läheisyydessä.

Evo-keskuksen rakennetun kulttuuriympäristön selvitys

FCG.

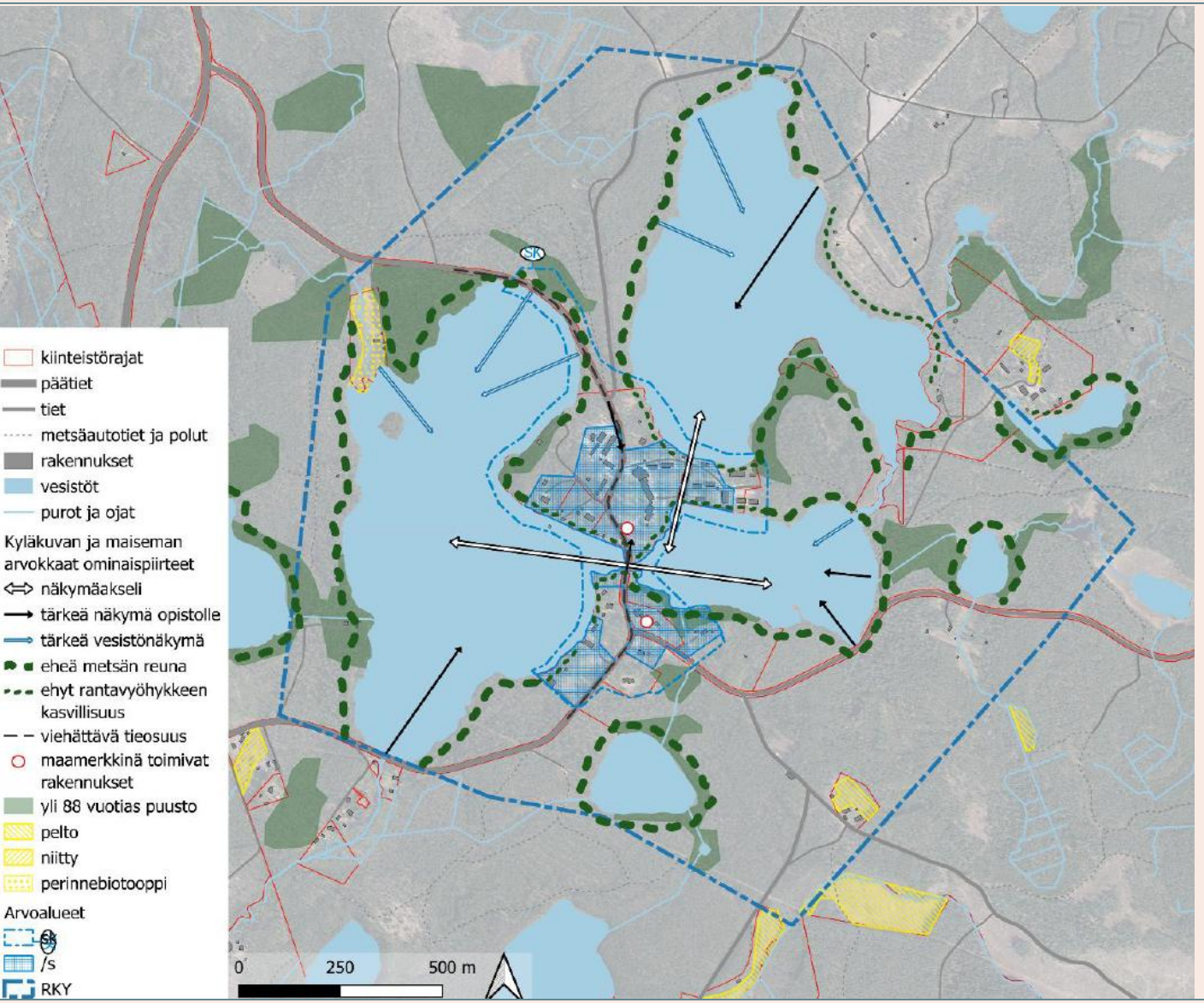

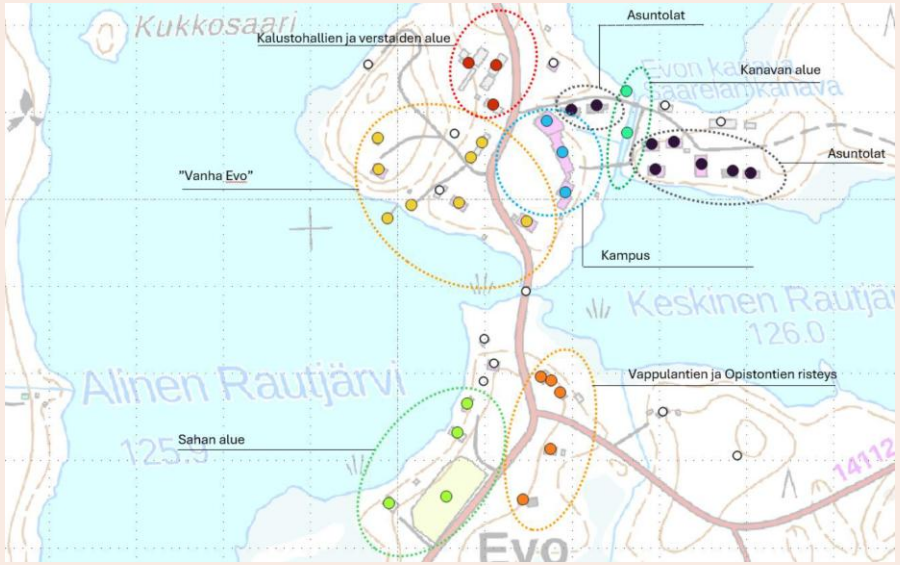

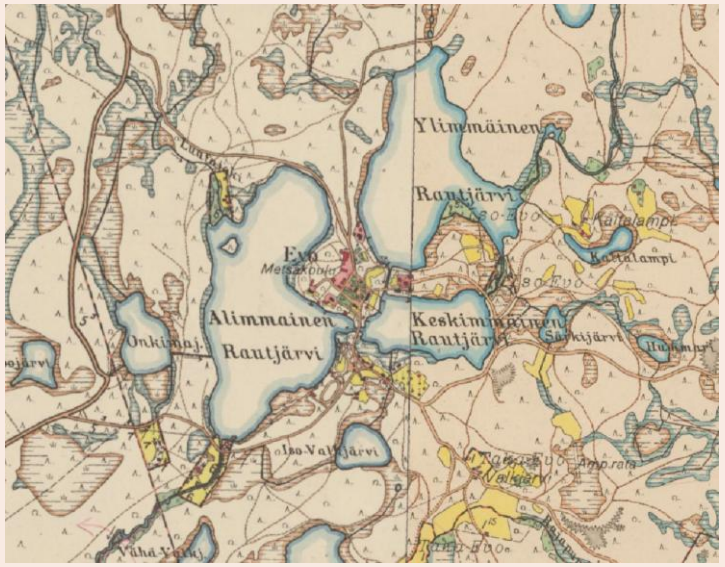

Ote Iso-Evon pitäjänkartasta (karttalehdeltä 213405) vuodelta 1943.

Pohjavesiselvitys

FCG.

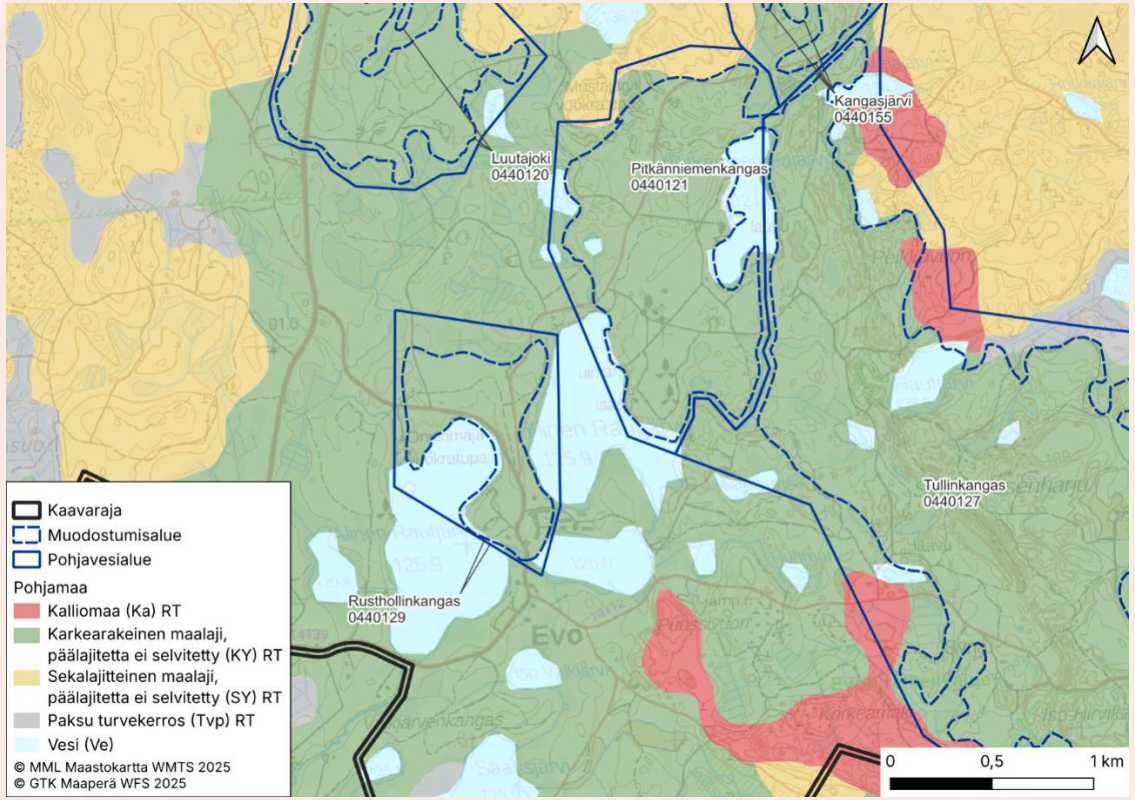

Pitkänniemenkankaalla pohjavesi virtaa lounaaseen. Pohjaveden pinnantasot on mitattu 13.12.2008.

Rusthollinkankaan pohjavesialueella ei ole pohjaveden havaintoputkia, joten pohjaveden pinnan tasosta ei ole tietoa. Pohjavesiselvityksessä esitetään asennettavaksi pohjaveden havaintoputkia alueelle pohjaveden korkeusaseman ja pohjaveden virtaussuunnan selvittämiseksi.

Pohjavesialueiden huomioimisesta kaavaratkaisussa on annettu suositus.

Liikenneselvitys

FCG.

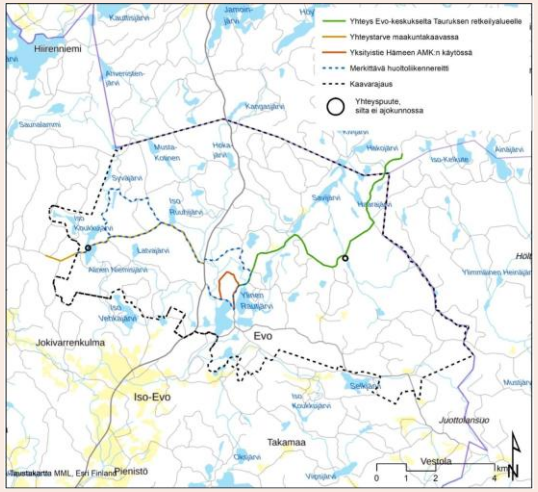

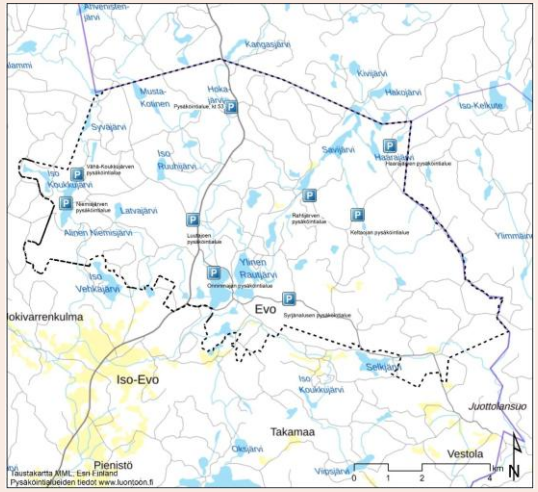

- Liikenteen vaikutus ympäristöön
- Liikenneverkon kehittämistarpeet
- Liikenteen toimivuus ja sujuvuus
- Liikenneturvallisuus
- Liikenteen suuntautuminen
- Joukkoliikenne

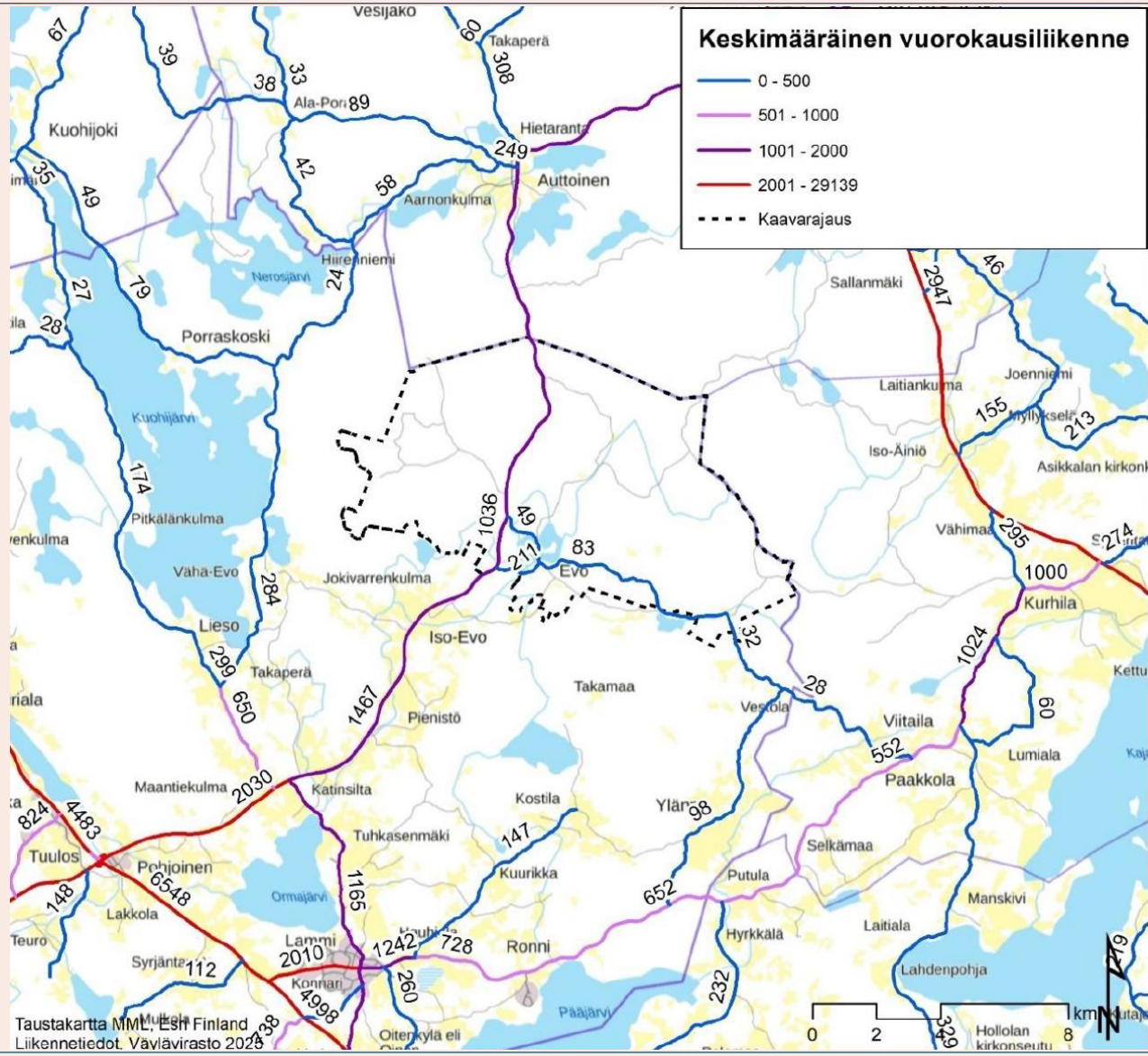

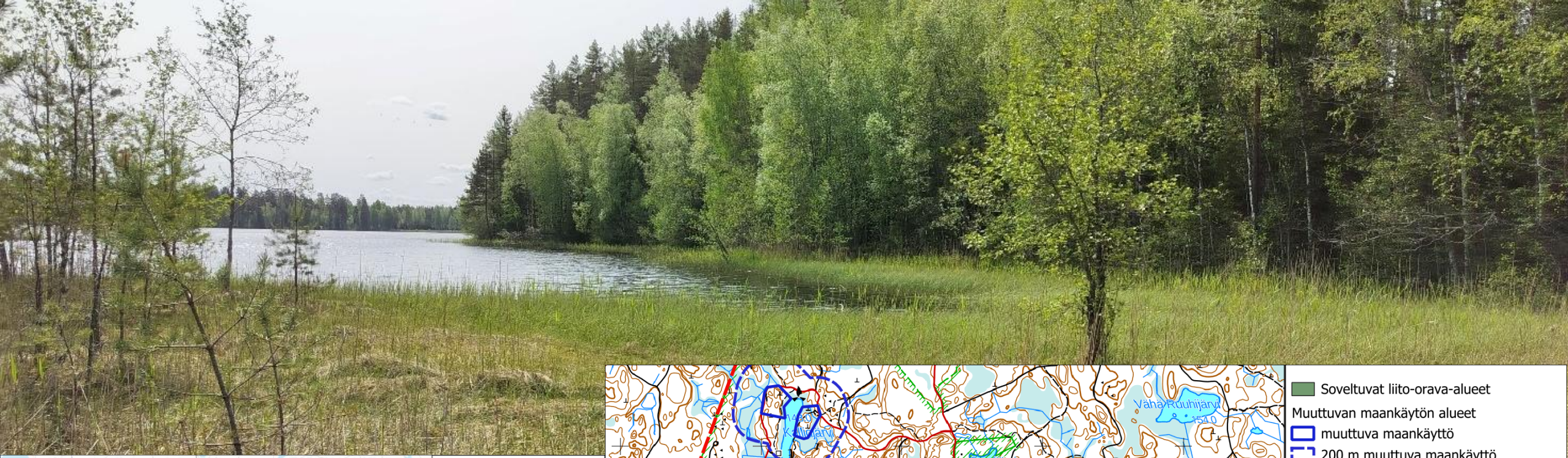

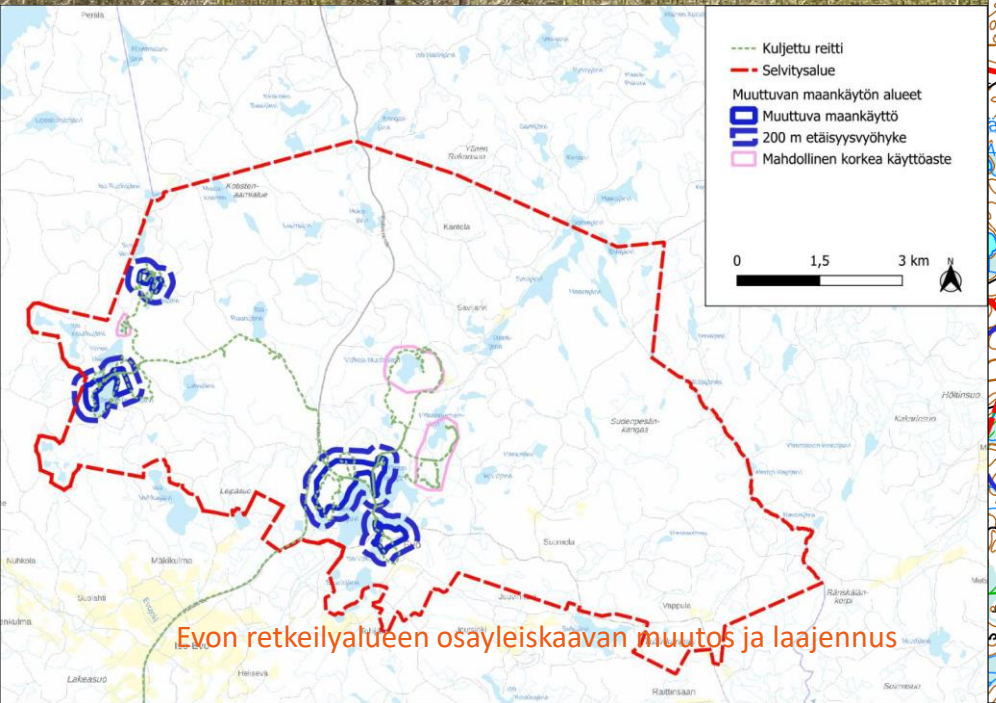

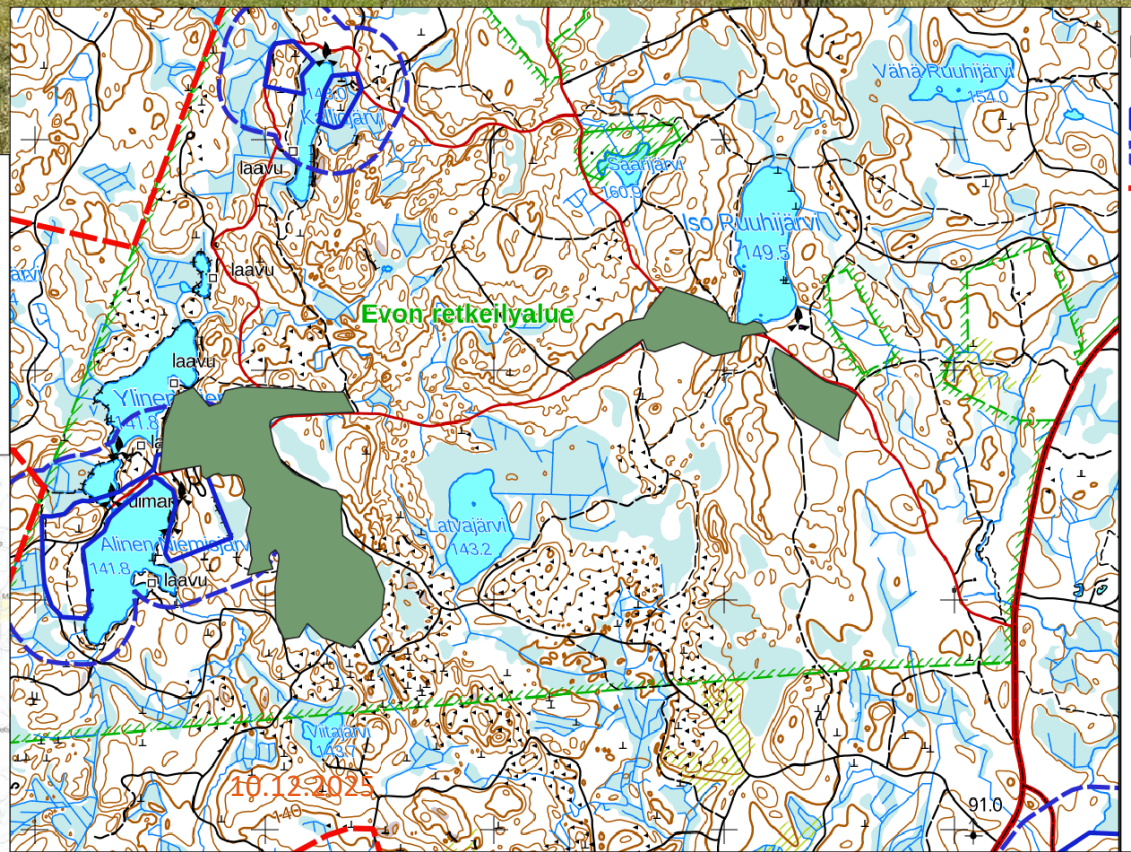

Soveltuvat liito-orava-alueet

Muuttuvan maankäytön alueet

muuttuva maankäyttö

200 m muuttuva maankäyttö

Selvitysalue

0 250 500 m

N

Evon retkeilyalueen osayleiskaavan muutos ja laajennus

10.12.2025

Luontoselvitys (2/2)

FCG.

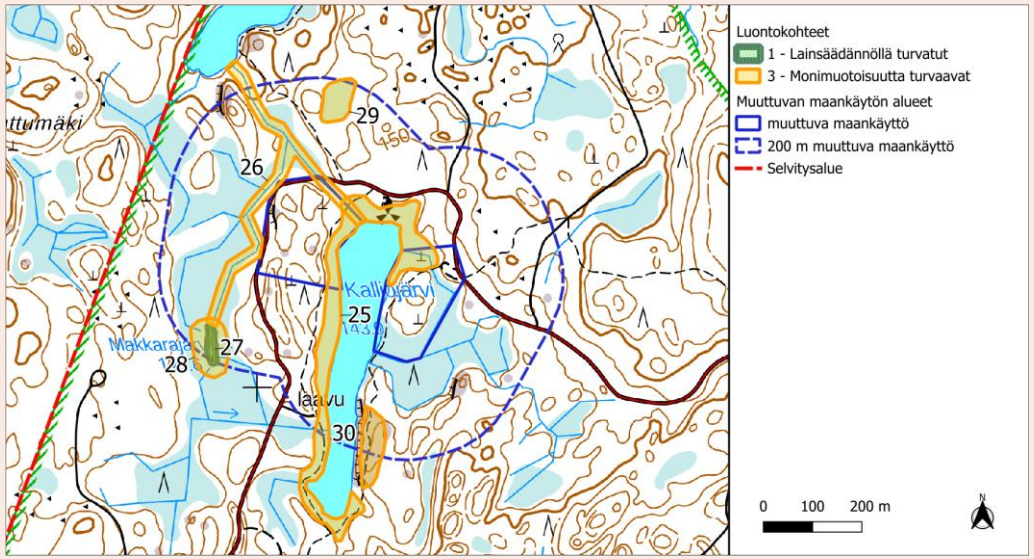

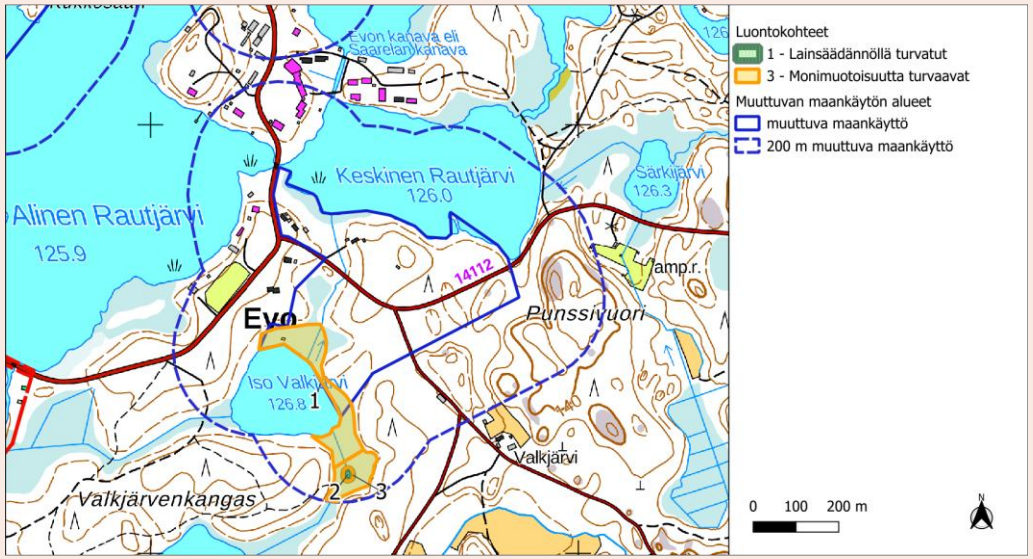

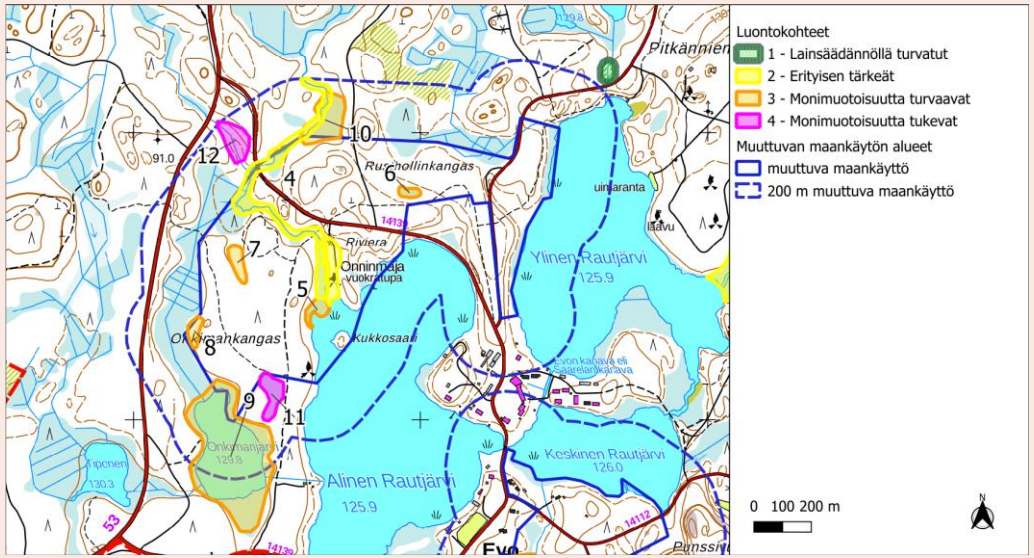

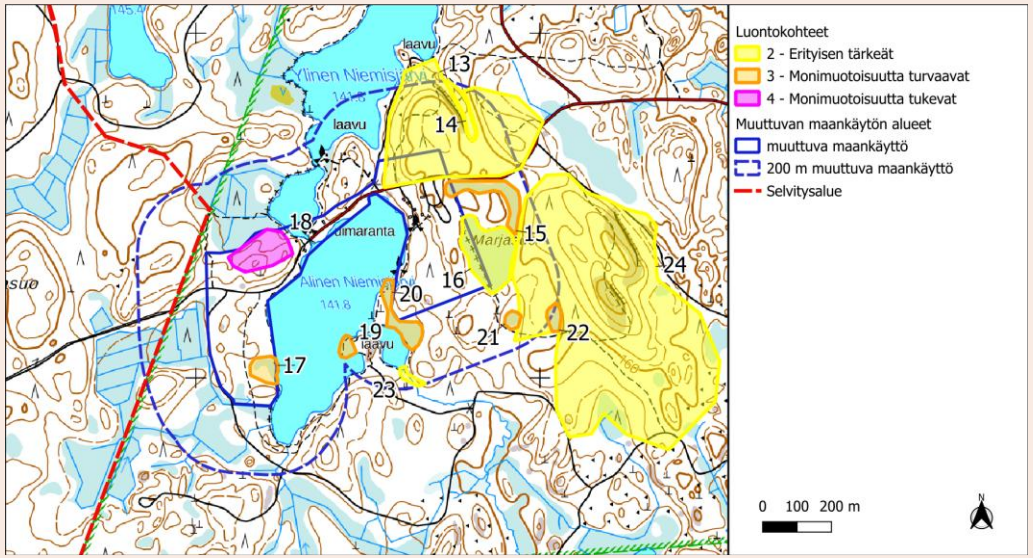

Natura-arviointi

FCG.

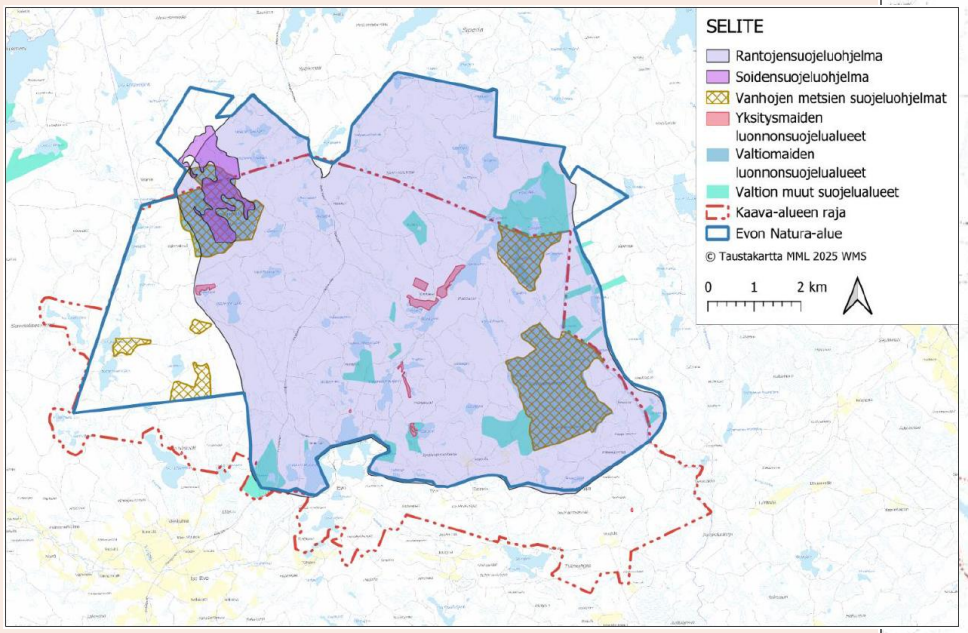

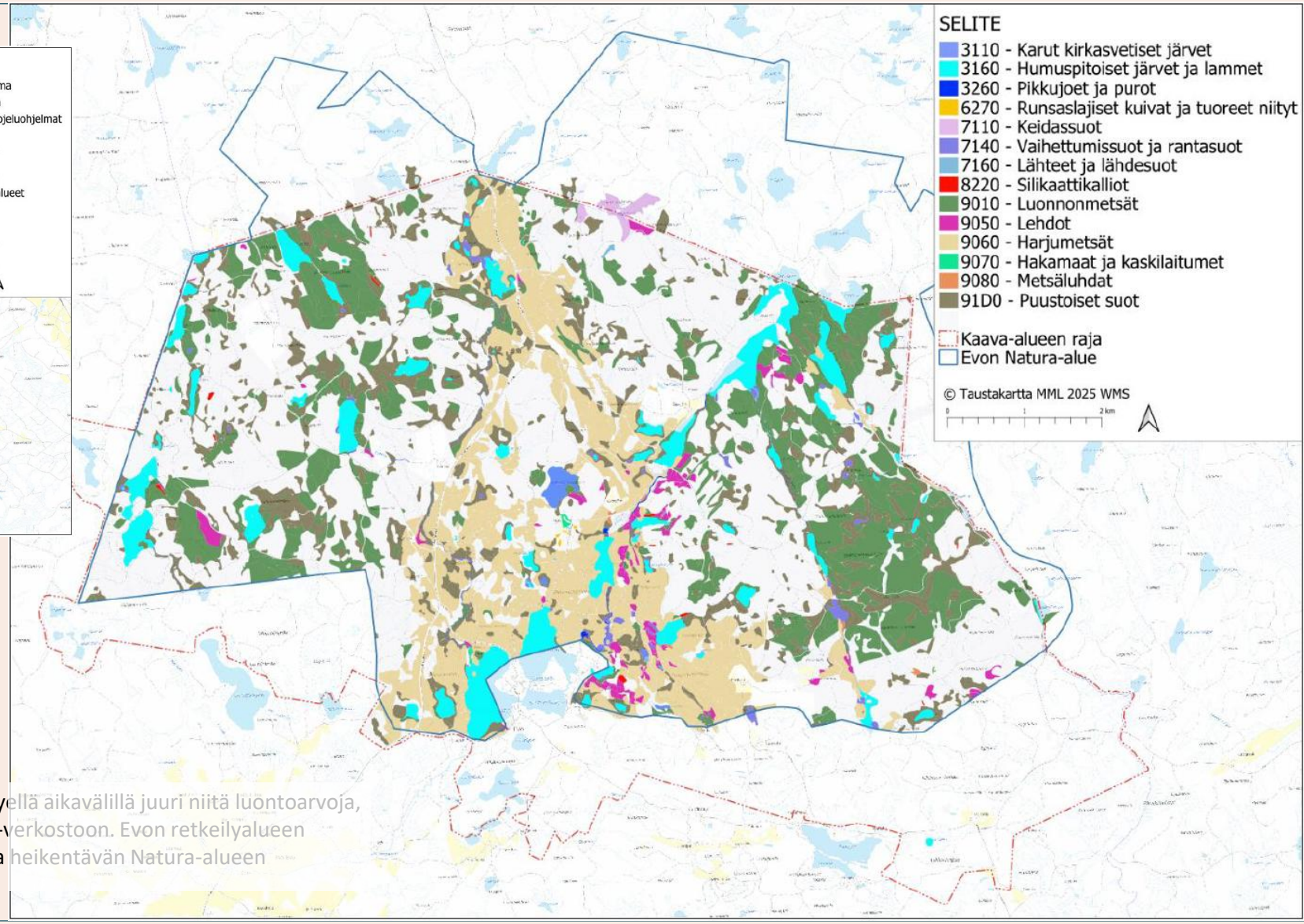

Evon Natura-alue muodostaa laajan metsäalueen, jonka sisään jää paljon pieniä järviä ja lampia. Alueella on hyvin edustavia vanhan metsän saarekkeita ja luonnontilaisia pienvesiä. Evon alue on tärkeä retkeily- ja virkistyskäyttökohde. Alueella toimii Hämeen ammattikorkeakoulun Evon yksikkö. Kotisten aarnialue on Etelä-Suomen edustavimpia kohteita ja toimii yhdennetyn ympäristön seurannan alueena. Evon Natura-alueen kokonaispinta-ala on 7 860 hehtaaria.

Selvityksen perusteella kaavasuunnitelma ei vaaranna pitkällä tai lyhyellä aikavälillä juuri niitä luontoarvoja, joiden perusteella kyseinen alue on sisällytetty Suomen Natura 2000-verkostoon. Evon retkeilyalueen osayleiskaava ei myös yhdessä muiden suunnitelmien kanssa arvioida heikentävän Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontotyyppejä tai lajeja merkittävästi.

Vesihuollon ja sanitaation toteutus ja organisointi

FCG.

- Pohjavesialueet mahdollistavat vedenoton alueella, mutta asettaa rajoitteita jäteveden käsittelyyn paikallisesti.
- Esitelty nykyinen vesihuoltojärjestelmä. HS-veden lähin mahdollinen liittymispiste sijaitsee n. 12 km päässä Evolta.
- Vesihuollolle on nähty tarvetta Evo-keskuksen ympäristössä, Niemisjärvellä ja Kalliojärvellä.
- Vesihuollon toteuttamisesta annetaan aluekohtaiset suositukset. Lähtökohtaisesti jätevedestä huolehtiminen toteutettaisiin alueella paikallisesti ja jätevedestä huolehtiminen kuuluisi majoitusyrityksille. Jos majoitustoiminta toteutuu kokonaisuudessaan yleissuunnitelmassa esitetyllä laajuudella, myös kunnalliseen jätevesiverkostoon (HS-vesi) liittymistä voi olla syytä harkita.
- Yksi pohjavedenottamo tulisi Evo-keskuksen ympäristöön.

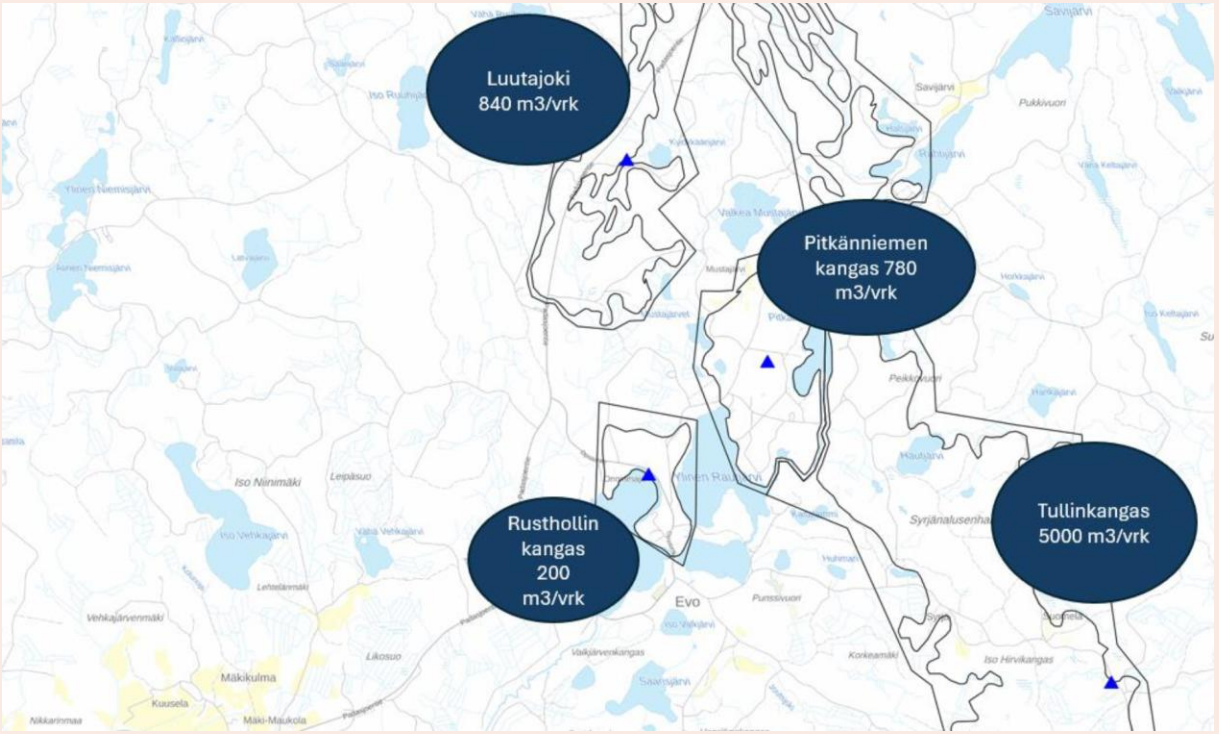

Ilmastovaikutusten arviointi

FCG.

- Ilmastonäkökohtia on tarkasteltu kaavatason mukaan yleispiirteisesti.
- Ilmastovaikutusten arviointi on tehty vertaamalla kaavaratkaisun vaikutuksia alueen nykytilaan.
- Arvioinnin alussa on tunnistettu kaavan keskeisimmät ilmastonäkökohdat, joihin kaavalla voidaan suoraan tai välillisesti vaikuttaa.
- Arviointi on tehty pääosin laadullisesti, mutta sitä on täydennetty laskennallisilla tarkasteluilla:
    - kaava tukee kaupungin tavoitteita kasvihuonekaasupäästövähennyksistä ja pitkän aikavälin hiilineutraaliuslinjausta,
    - kaavaratkaisun päästövaikutukset ovat kaupungin kokonaispäästöihin suhteutettuna vähäisiä,
    - kokonaisuudessaan Evon osayleiskaavan ilmastovaikutukset ovat maltillisia, sillä suurimmassa osassa kaava-aluetta maankäyttö pysyy muuttumattomana,
    - kokonaisvaikutus voi kääntyä ilmaston kannalta myönteiseksi, jos Evon matkailu- ja retkeilyalueiden kehityksessä ja toteutuksessa panostetaan vähähiilisyyteen ja kestävää lähimatkailuun.

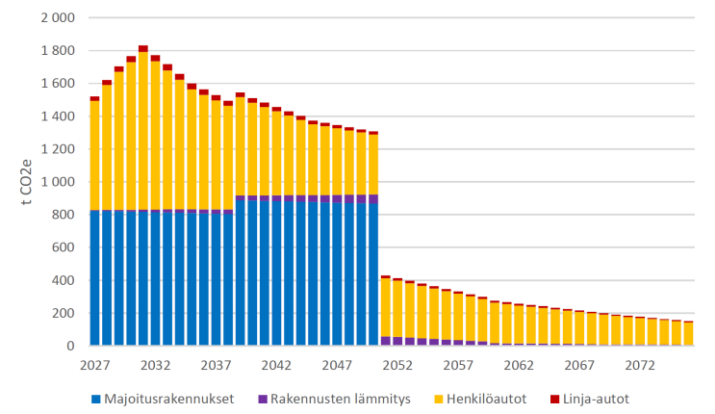

Kaavan majoitus- ja vapaa-ajan rakennusten rakentamisen, liikenteen ja uusien rakennusten lämmityksen kasvihuonekaasupäästöt 50 vuoden tarkastelujänteellä.

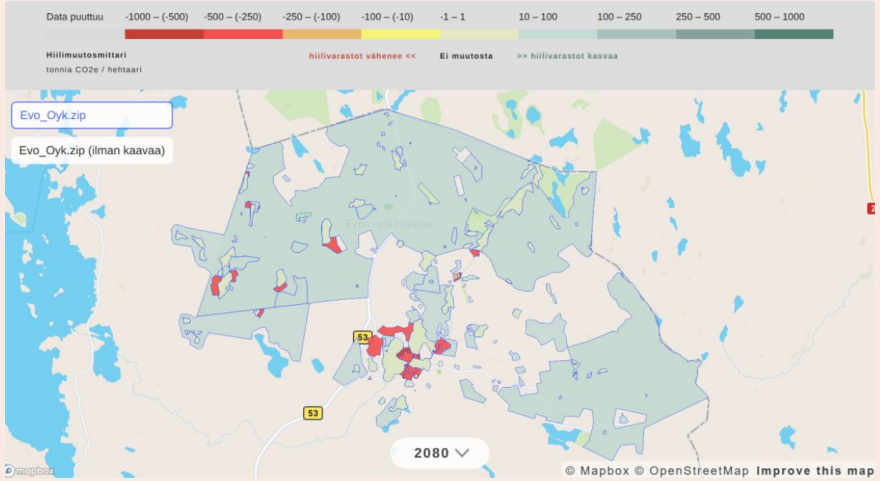

Maankäytön muutoksen hiilivarastovaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty Syken (2025c) Hiilikartta-työkalua. Kuvakaappaus Evon osayleiskaavan Hiilikartta-analyysin tuloksista.

FCG.

Kaavaluonnos

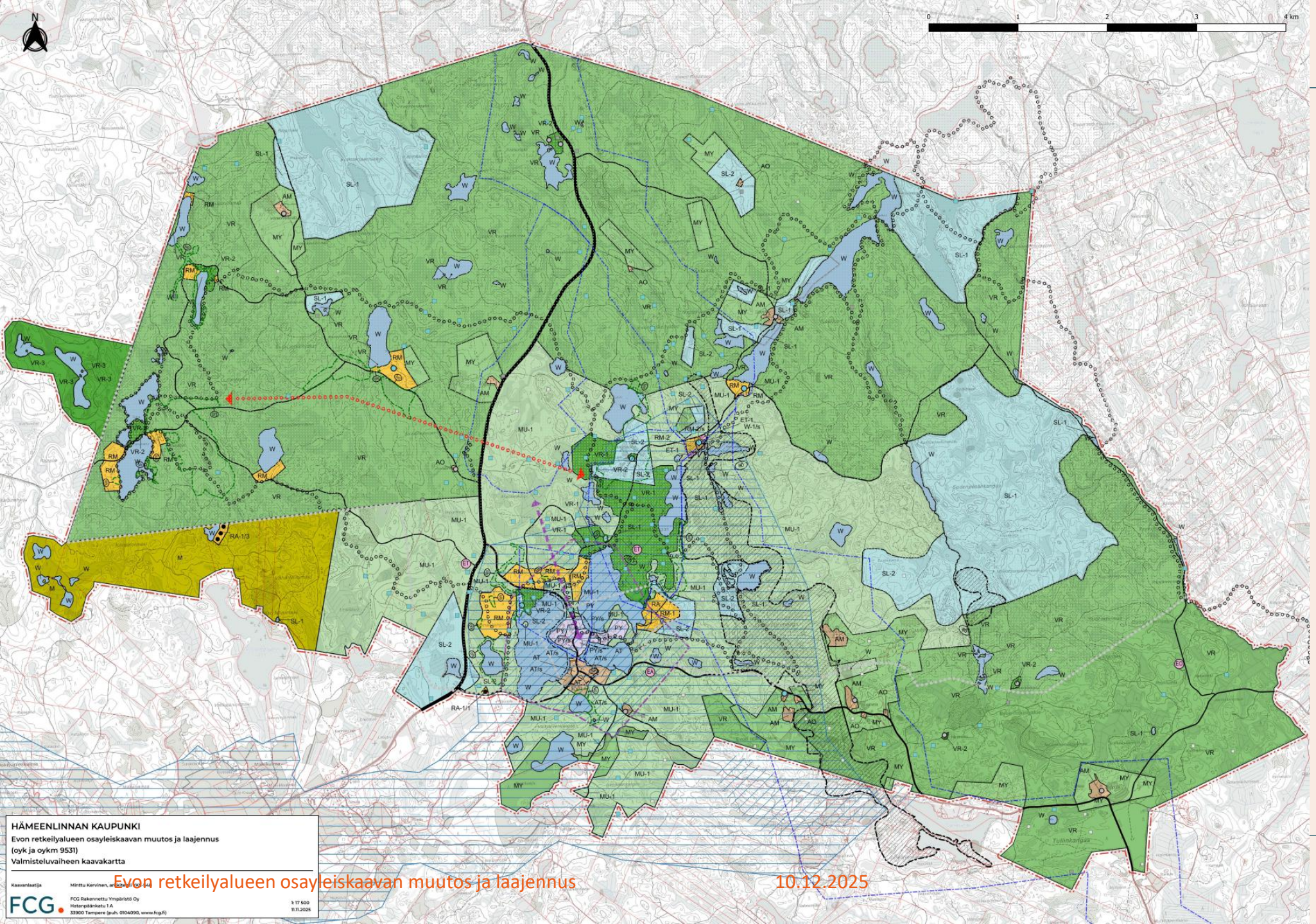

FCG.

Retkeilyyn, ulkoiluun, virkistykseen ja matkailuun liittyvät toiminnot

Evon retkeilyalue

- VR

Evon leirialue

- VR-1

Opetusmetsä

- MU-1

Yleinen virkistäytyminen

- VR-3

Matkailupalveluiden alueet

- RM, RM-1, RM-2
- VR-2

Vesialueet

- W

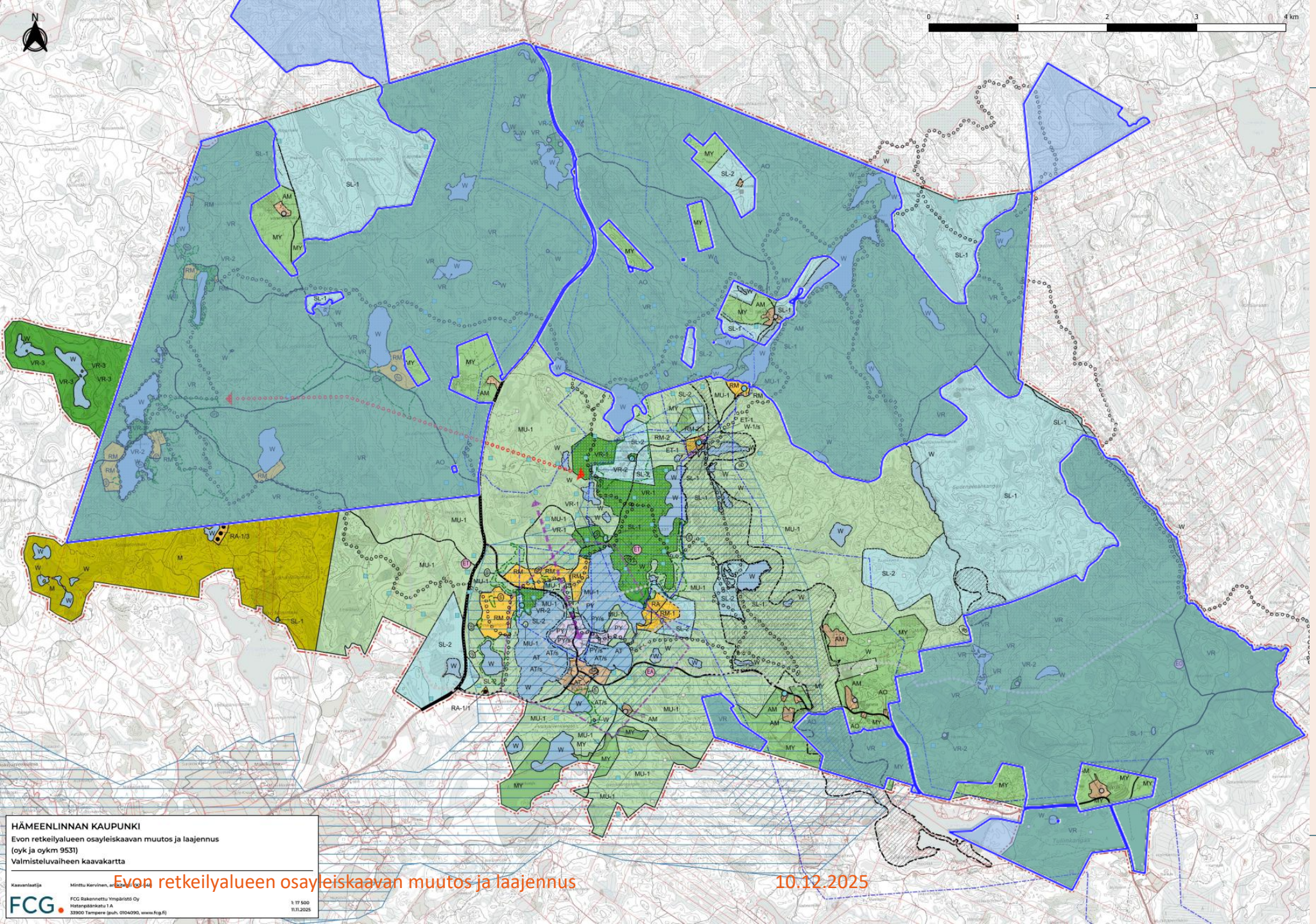

FCG.

Evon retkeilyalue

Evon retkeilyalue

- VR

Matkailupalveluiden alueet

- RM
- VR-2

Vesialueet

- W

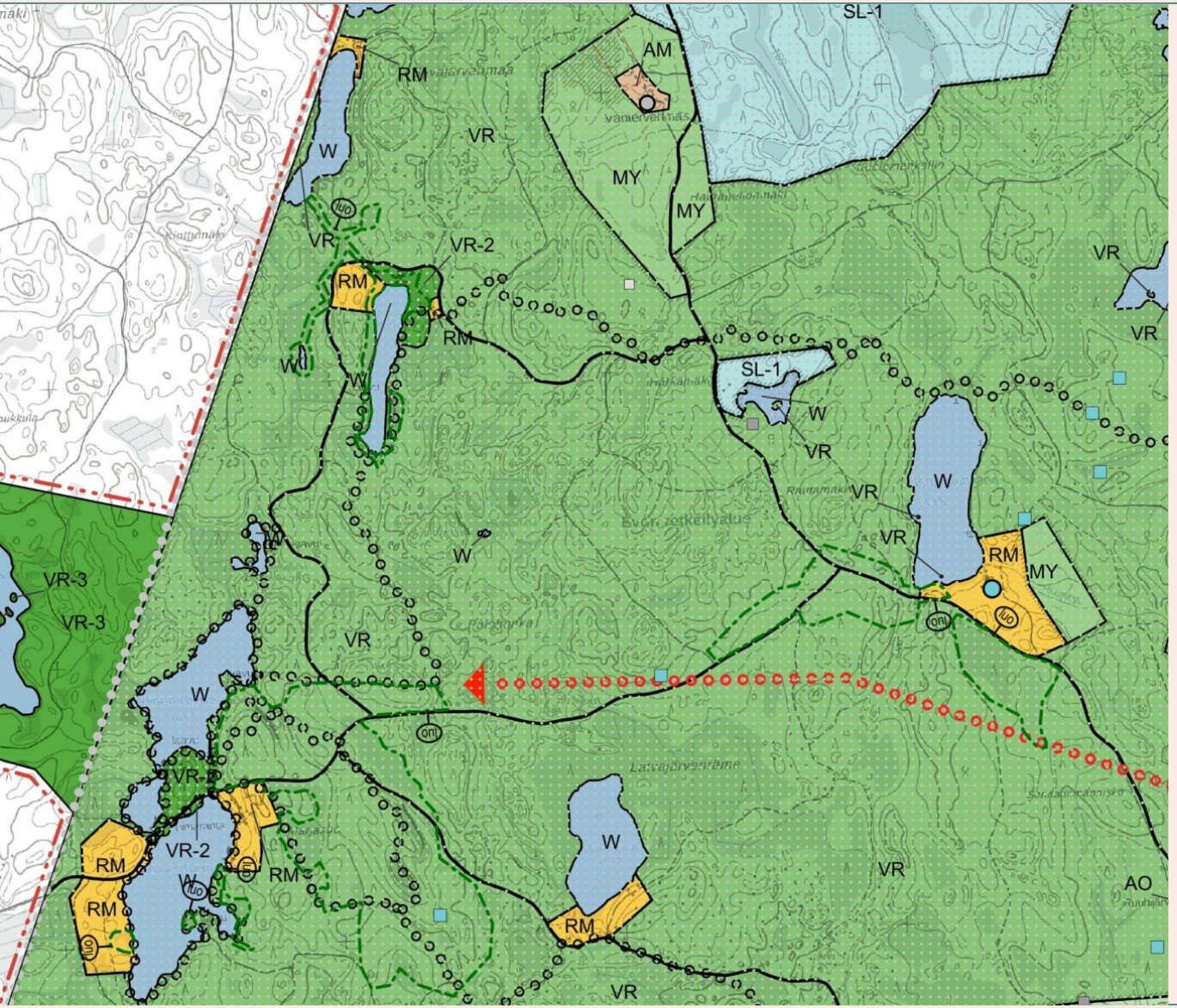

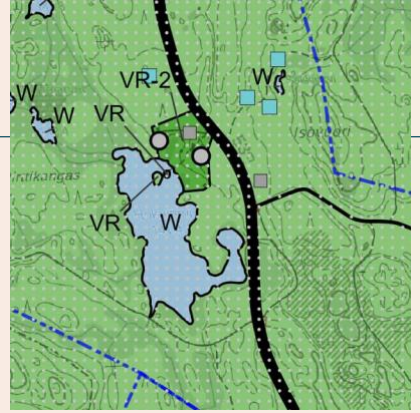

Matkailupalveluiden alueet

- RM, RM-1, RM-2
- VR-2

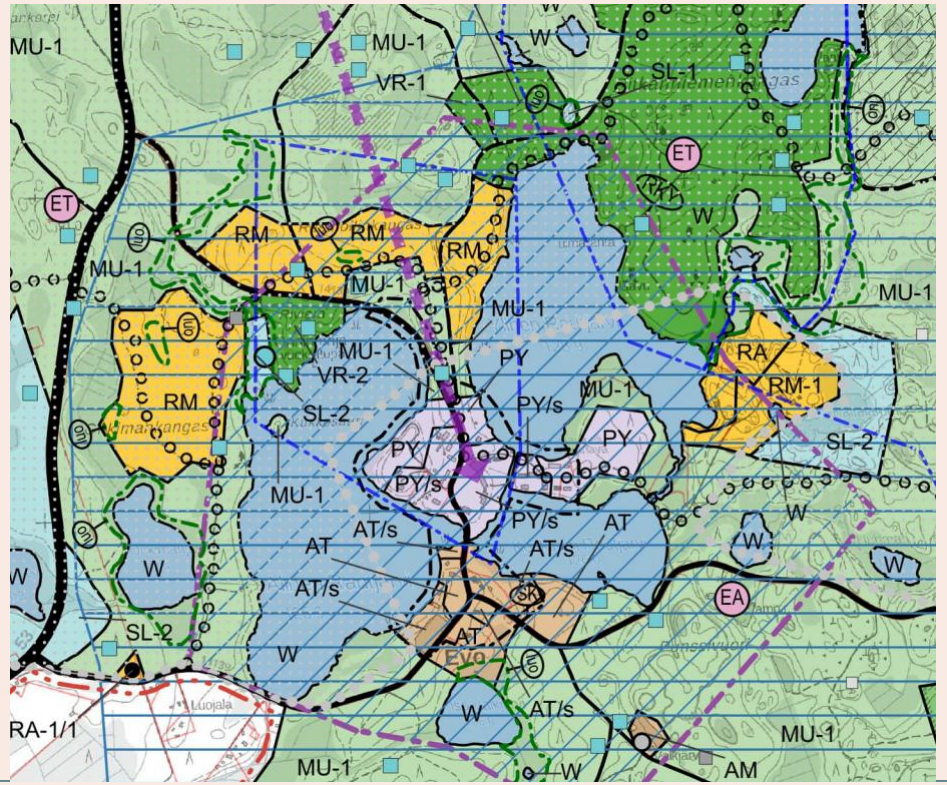

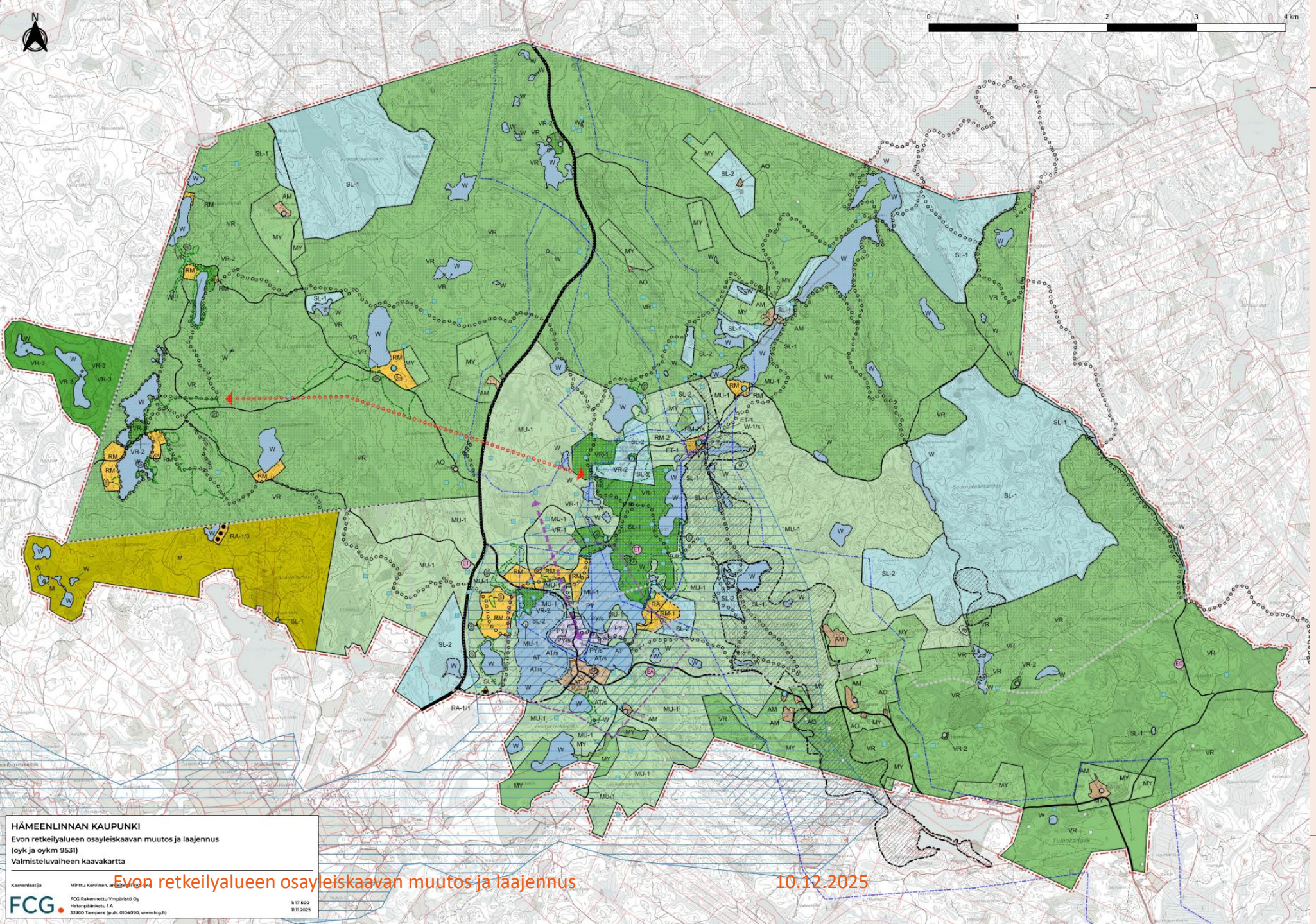

FCG.

Reitistöt, yhteystarpeet, erityisalueet

Reitit

- Kantatie
- Yhdystie
- Ohjeellinen ulkoilureitti

Yhteystarpeet

- Retkeilyreitin yhteystarve
- Toiminnallinen yhteystarve

Yhdyskuntatekninen huolto

- ET
- ET-1

Erityisalueet

- EA
- EO

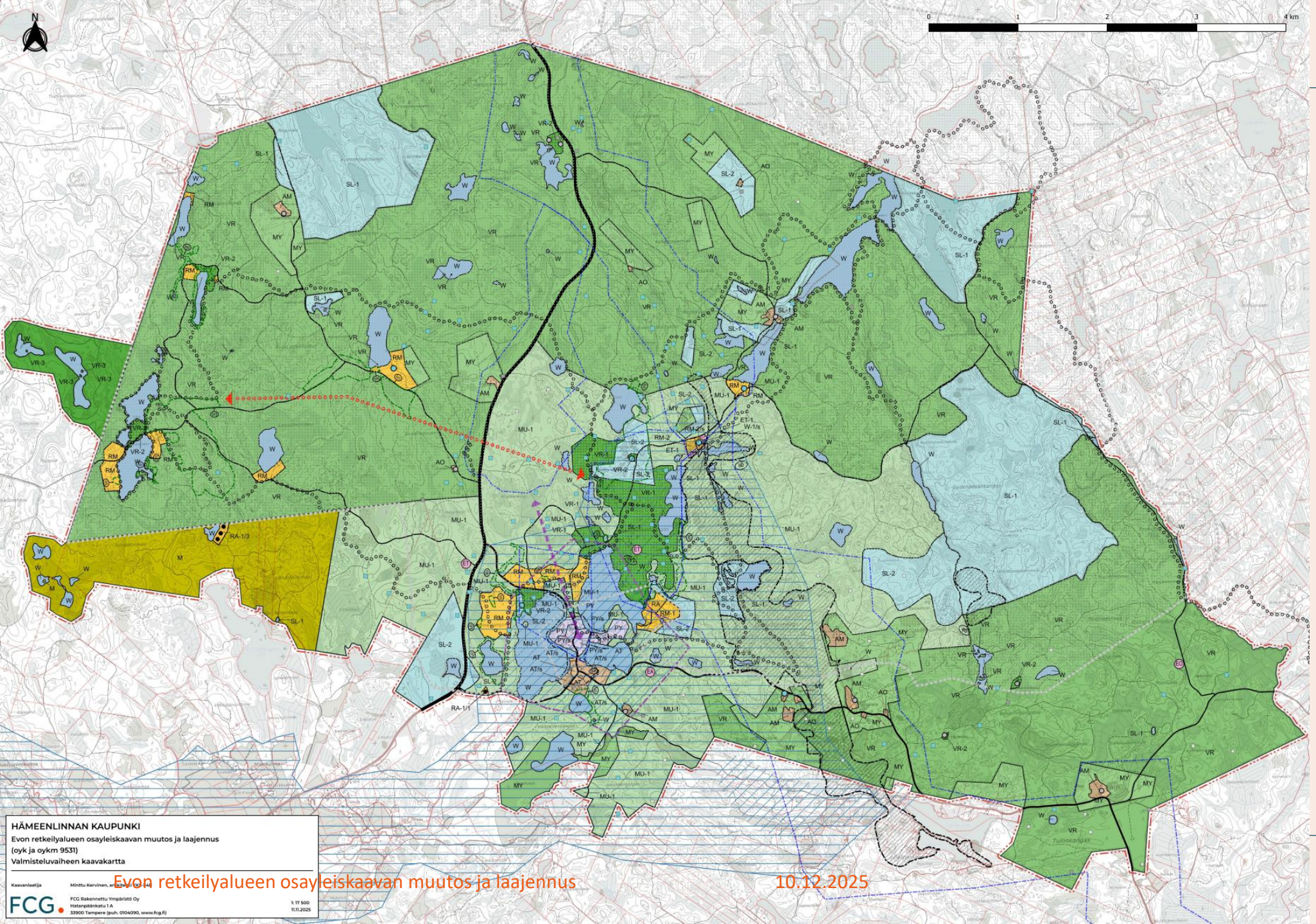

FCG.

Palvelut, asutus, maa- ja metsätalous

Palvelujen ja hallinnon alueet

- PY

Asutus

- AT
- AO

Maatilojen talouskeskukset

- AM

Lomarakennuspaikat

- RA
- RA-1/nro

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet

- M
- MY

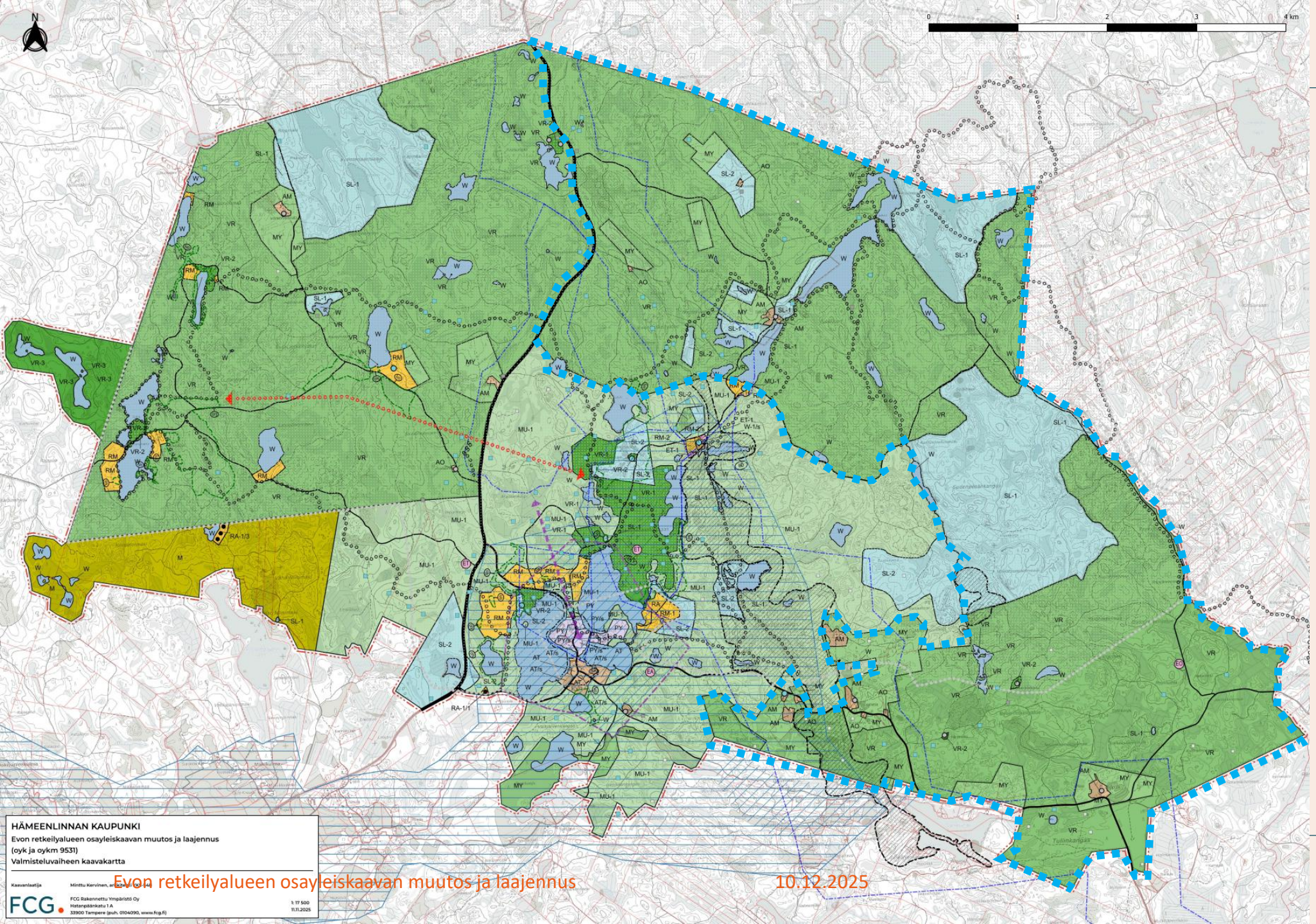

FCG.

Aiemmin yleiskaavoittamaton alue

Evon retkeilyalue
- VR

Luonnonsuojelualueet
- SL-1
- SL-2

Vesialueet
- W

Matkailupalveluiden alueet
- VR-2

Erityisalueet
- EO

Asutus
- AO
- AM

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet
- MY

Reitit
- Yhdystie
- Ohjeellinen ulkoilureitti

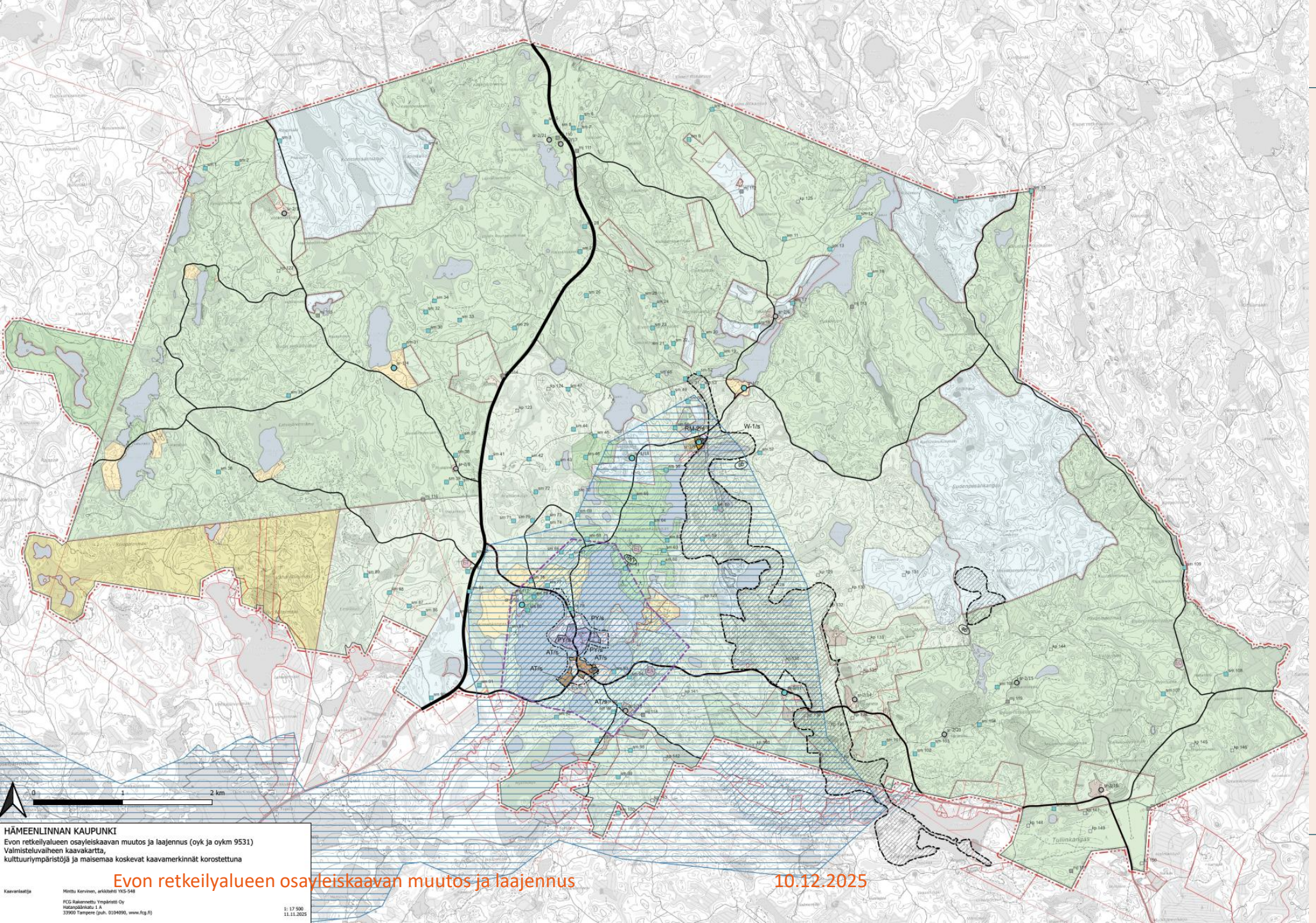

FCG.

Kulttuuriympäristön arvoalueet

Arkeologinen kulttuuriperintö

- sm
- kp
- mj

Maisema

- ma
- ge

Rakennettu kulttuuriympäristö

- rky
- mrky
- sk
- sr-1
- sr-2
- AT/s
- RM-2/s
- PY/s
- W-1/s

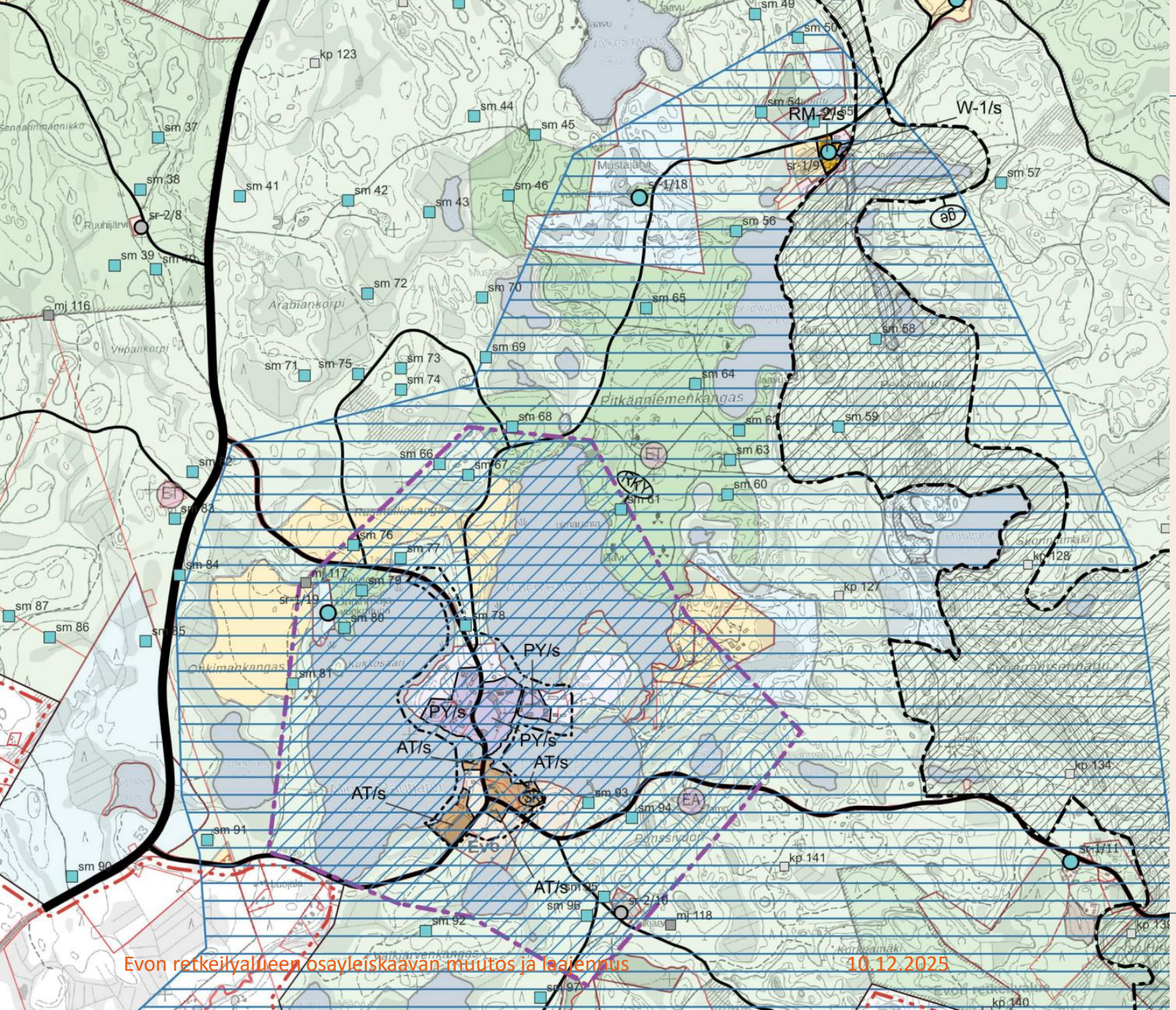

Kulttuuriympäristön arvoalueet

Arkeologinen kulttuuriperintö

- sm
- kp
- mj

Maisema

- ma
- ge

Rakennettu kulttuuriympäristö

- rky
- mrky
- sk
- sr-1
- sr-2
- AT/s
- RM-2/s
- PY/s
- W-1/s

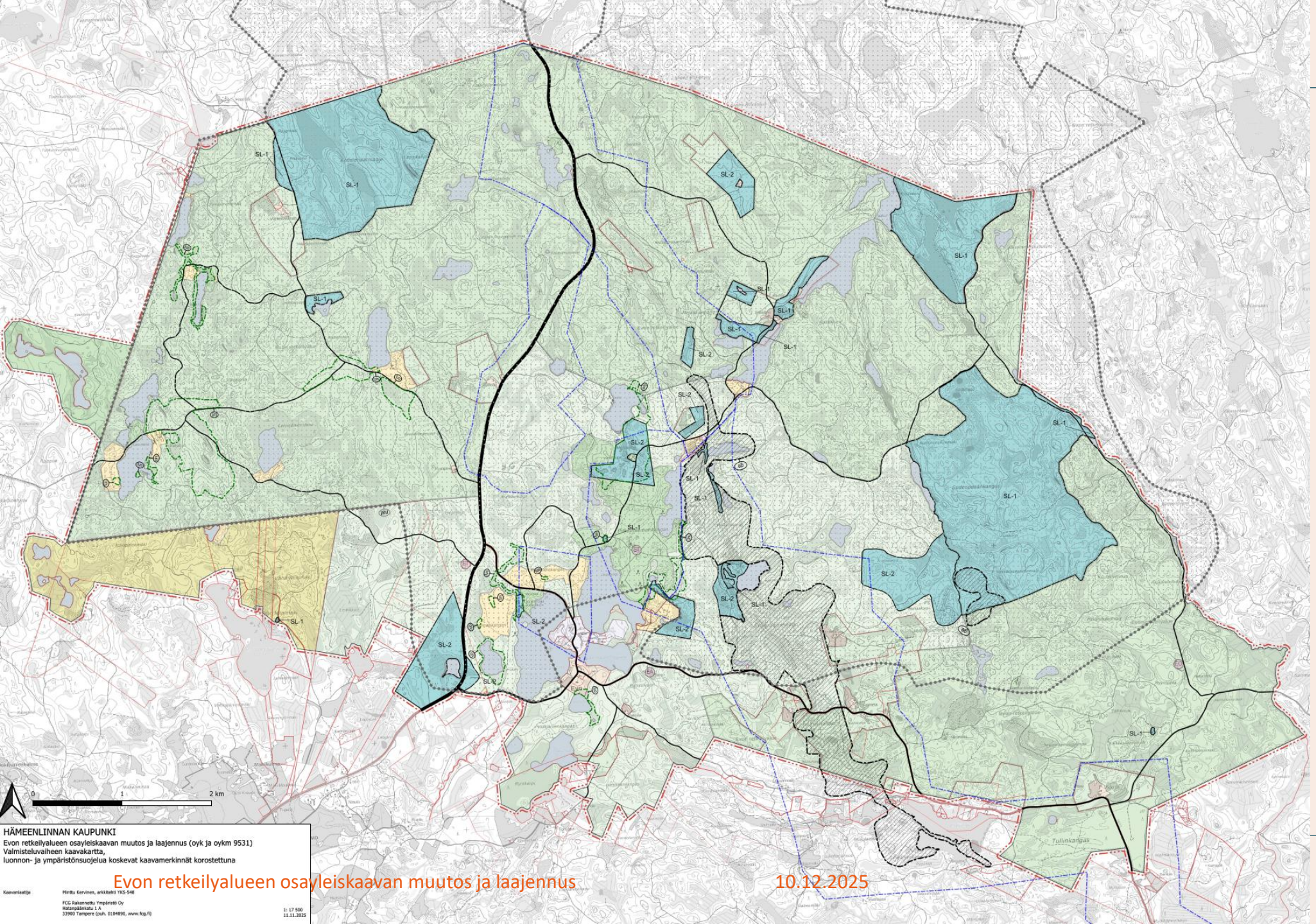

FCG.

Luonnonympäristön arvoalueet

Luonnonsuojelualueet

- SL-1
- SL-2

Geologia

- ge

Pohjavesi

- pv

Luonto

- luo
- nat

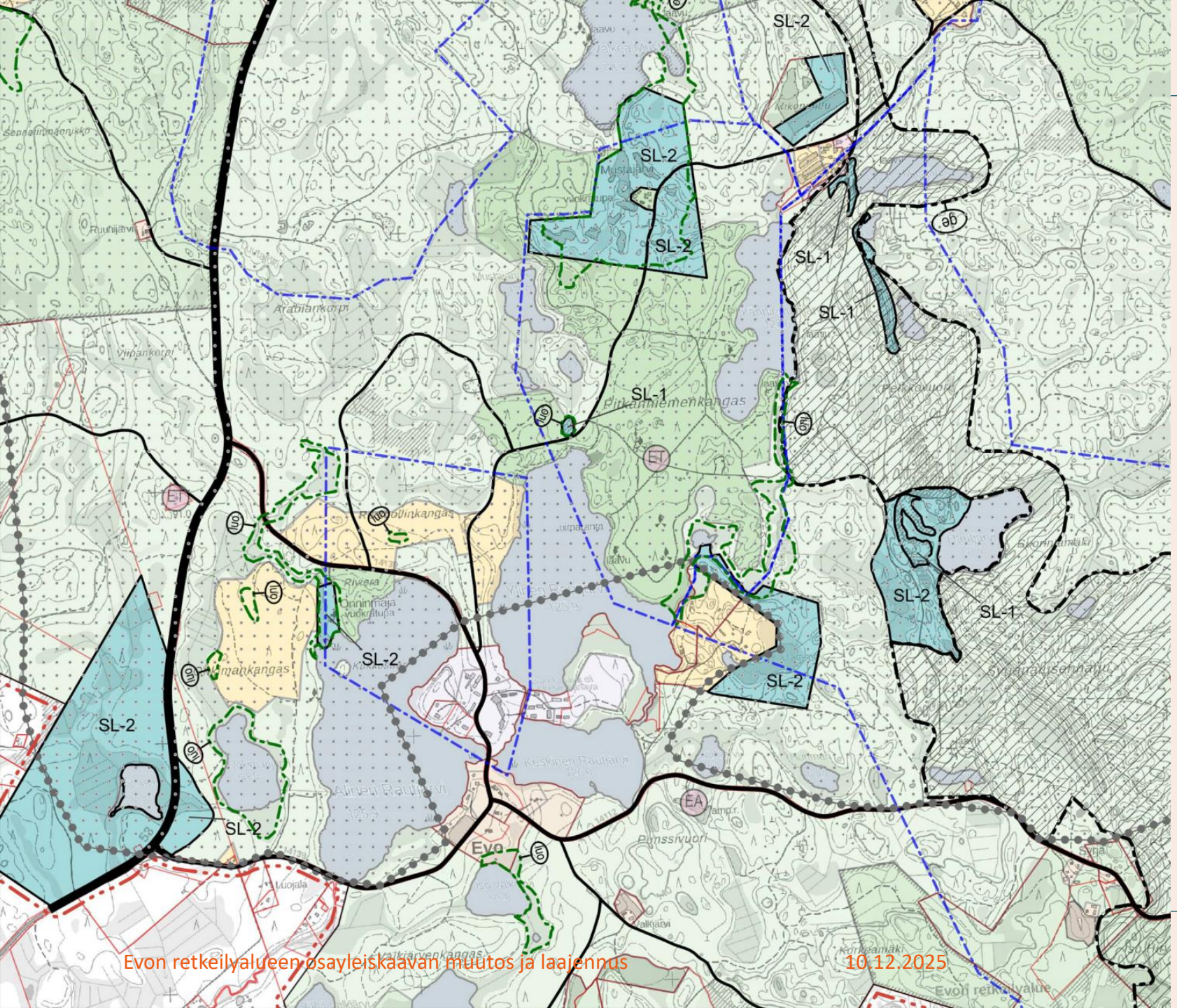

Luonnonympäristön arvoalueet

Luonnonsuojelualueet

- SL-1
- SL-2

Geologia

- ge

Pohjavesi

- pv

Luonto

- luo
- nat

Kaavamääräykset (1/3)

AO, Erillispientalovaltainen asuntoalue.

AO

Merkinnällä on osoitettu olemassa olevien erillispientalojen pihapiirit.

AM, Maatilojen talouskeskusten alue.

AM

Merkinnällä on osoitettu olemassa olevien maatilojen pihapiirit, ja pihapiireihin kiinteästi liittyvät pellot ja niityt.

Alueelle voidaan rakentaa maa- ja metsätaloutta sekä siihen soveltuvia sivuelinkeinoja palvelevia asunto-, tuotanto- ja talousrakennuksia olemassa olevan pihapiirin yhteyteen.

Peltojen ja niittyjen säilyminen avoimena ja maatalouskäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää. Käyttötarkoituksen mukainen rakentaminen tulee sijoittaa siten, että rakennukset eivät sulje avoimia näkymiä.

AT, Kyläalue.

AT

Merkinnällä on osoitettu kyläalueet, joille saa sijoittaa asumista, loma-asumista, palveluja sekä tuotanto- ja työtiloja, jotka eivät aiheuta ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, merkittävästi raskasta liikennettä tai muuta häiriötä.

Uudisrakennukset on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan. Alueiden rantaviiva tulee säilyttää pääasiallisesti vapaana rakentamisesta ja puustoisena.

Alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

AT/s, Kyläalue, jolla ympäristö säilytetään.

AT/s

Merkinnällä on osoitettu kyläalueet, joille saa sijoittaa asumista, loma-asumista, palveluja sekä tuotanto- ja työtiloja, jotka eivät aiheuta ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, merkittävästi raskasta liikennettä tai muuta häiriötä.

Alueiden olemassa olevan rakennuskannan ja puistomaisten pihapiirien ominaispiirteet tulee säilyttää. Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaita rakennuksia ei saa purkaa (maankäyttö- ja rakennuslain 41 § mom. 2). Alueiden vähäinen täydennysrakentaminen on mahdollista. Vähäinen täydennysrakentaminen, rakennusten peruskorjaukset ja laajennukset tulee sovittaa perinteiseen rakennustapaan siten, että rakennusten ja maiseman nyt muodostama kokonaisuus säilyy. Alueiden rantaviiva tulee säilyttää pääasiallisesti vapaana rakentamisesta ja puustoisena.

Alueita ja niiden rakennuskantaa koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

RA, Loma-asuntoalue.

RA

Merkinnällä on osoitettu olemassa olevien loma-asuntojen pihapiirit.

Rakennusten ja rakennelmien tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väritykseltään luonnonmaisemaan. Alueiden rantaviiva tulee säilyttää pääasiallisesti puustoisena.

Alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

RA-1, Loma-asuntoalue.

RA-1

Merkinnällä on osoitettu aiemmissa kaavoissa osoitetut loma-asuntojen pihapiirit.

Rakennuspaikalle saa sijoittaa loma-asunnon, vierasmajan ja muita talousrakennuksia.
Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on rakennuspaikan koosta riippuen
Alle 5 000 m²:n rakennuspaikat
- 150 kerros-m²
Vähintään 5 000 m²:n rakennuspaikat

- 200 kerros-m²

Rakennusten enimmäiskoot ovat
- vierasmaja 30 kerros-m²
- sauna 20 kerros-m²

Rakennuksen ja rantaviivan väliin on jätettävä riittävä suojapuusto.

Rakennusten ja rakenteiden tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väritykseltä puolesta luonnonmaisemaan.

Alueella voidaan myöntää rakennuslupa osayleiskaavan perusteella MRL 72 §:n mukaisesti kaavassa osoitetuille rakennuspaikoille. Luku RA-merkinnän yhteydessä kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella. Rakennuspaikkojen ohjeellinen sijainti on merkitty mustalla pisteellä.

Olemassa oleva loma-asunnon rakennuspaikka alueilla, joilla yleiskaava ohjaa rakentamista MRL 72 §: mukaisesti.

●

Mustien pisteiden lukumäärä osoittaa rakennuspaikkojen lukumäärän kullakin kiinteistöllä. Pisteiden sijainti osoittaa ohjeellisen sijainnin likimääräisesti.

RM, Matkailupalveluiden alue.

RM

Alueet varataan matkailua, yleistä virkistystä ja retkeilyä sekä tavanomaista maa- ja metsätaloutta palvelevien rakennusten rakentamiseen.

Rakentamisessa ja alueiden käytössä tulee ottaa huomioon maisemalliset näkökohdat. Rakennusten ja rakennelmien tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väritykseltään luonnonmaisemaan ja/tai alueilla sijaitsevan arvokkaan rakennuskannan ominaispiirteisiin. Alueiden rantaviiva tulee säilyttää pääasiallisesti vapaana rakentamisesta ja puustoisena.

Alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle voidaan toteuttaa olemassa olevan rakentamisen yhteyteen ilman asemakaavaa pienimuotoista alueelle soveltuvaa rakentamista (mm. saunarakennus, rakennuksien vähäiset laajennukset ja muutokset).

RM-1, Matkailupalveluiden alue.

RM-1

Alue varataan matkailua, virkistystä ja retkeilyä palvelevien rakennusten rakentamiseen.

Rakentamisessa ja alueen käytössä tulee ottaa huomioon maisemalliset näkökohdat. Rakennusten ja rakennelmien tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väritykseltään luonnonmaisemaan. Alueen rantaviiva tulee säilyttää pääasiallisesti vapaana rakentamisesta ja puustoisena.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle voidaan toteuttaa olemassa olevan rakentamisen yhteyteen ilman asemakaavaa pienimuotoista alueelle soveltuvaa rakentamista (mm. saunarakennus, rakennuksien vähäiset laajennukset ja muutokset).

RM-2, Matkailupalveluiden alue.

RM-2

Alue varataan majoitus- ja leiritoimintaa, matkailua, kalataloutta ja tutkimusta palvelevien rakennusten ja rakennelmien rakentamiseen.

Rakentamisessa ja alueen käytössä tulee ottaa huomioon maisemalliset näkökohdat ja alueen historia kalastuskoeasemana. Rakennusten ja rakennelmien tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väritykseltään kalastuskoeaseman arvokkaaseen rakennuskantaan.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle voidaan toteuttaa olemassa olevan rakentamisen yhteyteen ilman asemakaavaa pienimuotoista alueelle soveltuvaa rakentamista (mm. saunarakennus, rakennuksien vähäiset laajennukset ja muutokset).

RM-2, Matkailupalveluiden alue.

RM-2

Alue varataan majoitus- ja leiritoimintaa, matkailua, kalataloutta ja tutkimusta palvelevien rakennusten ja rakennelmien rakentamiseen.

Rakentamisessa ja alueen käytössä tulee ottaa huomioon maisemalliset näkökohdat ja alueen historia kalastuskoeasemana. Alueen olemassa olevan rakennuskannan, rakennelmien, puistomaisen pihapiirin ja pihapiirin yhteydessä olevien kalanviljelyaltaiden ominaispiirteet tulee säilyttää. Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaita rakennuksia ei saa purkaa (maankäyttö- ja rakennuslain 41 § mom. 2). Alueen vähäinen täydennysrakentaminen on mahdollista. Vähäinen täydennysrakentaminen, rakennusten peruskorjaukset ja laajennukset tulee sovittaa perinteiseen rakennustapaan siten, että rakennusten ja maiseman nyt muodostama kokonaisuus säilyy.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle voidaan toteuttaa olemassa olevan rakentamisen yhteyteen ilman asemakaavaa pienimuotoista alueelle soveltuvaa rakentamista (mm. saunarakennus, rakennuksien vähäiset laajennukset ja muutokset).

Aluetta ja sen rakennuskantaa koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Kaavamääräykset (2/3)

PY, Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.

PY

Merkinnällä osoitetaan etupäässä julkisten palvelujen tarvitsemat alueet.

Uudisrakentaminen, rakennusten peruskorjaukset ja laajennukset tulee sovittaa perinteiseen rakennustapaan siten, että rakennusten ja maiseman nyt muodostama kokonaisuus säilyy. Alueiden rantaviiva tulee säilyttää pääasiallisesti puustoisena.

Alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

PY/s, Julkisten palvelujen ja hallinnon alue, jolla ympäristö säilytetään.

PY/s

Merkinnällä osoitetaan etupäässä julkisten palvelujen tarvitsemat alueet.

Alueiden olemassa olevan rakennuskannan, rakennelmien ja puistomaisten pihapiirien ja kasvillisuuden ominaispiirteet tulee säilyttää. Alueilla on kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaan rakennuskannan lisäksi kulttuurihistoriallisesti arvokas arboretum, muuta kasvillisuutta ja kanava. Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaita rakennuksia ei saa purkaa (maankäyttö- ja rakennuslain 41 § mom. 2). Alueiden vähäinen täydennysrakentaminen on mahdollista. Vähäinen täydennysrakentaminen, rakennusten peruskorjaukset ja laajennukset tulee sovittaa perinteiseen rakennustapaan siten, että rakennusten, kasvillisuuden ja maiseman nyt muodostama kokonaisuus säilyy. Alueiden rantaviiva tulee säilyttää pääasiallisesti vapaana rakentamisesta.

Alueita ja niiden rakennuskantaa ja arvokasta kasvillisuutta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

M, Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

M

Alueet on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueilla sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä välttämätön rakentaminen rantavyöhykkeen ulkopuolelle.

MY, Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

MY

Merkinnällä on osoitettu Evon retkeilyalueeseen rajautuvia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja. Alueet on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueilla sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä välttämätön rakentaminen rantavyöhykkeen ulkopuolelle.

MU-1, Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta.

MU-1

Merkinnällä on osoitettu metsätalouden, opetuksen, tutkimuksen ja ulkoilun monikäyttöalueet. Alueilla sallitaan maa- ja metsätalouteen, opetukseen, tutkimukseen sekä ulkoiluun liittyvä välttämätön rakentaminen.

VR, Retkeily- ja ulkoilualue.

VR

Valtioneuvoston päätöksellä (284/1994) perustettu Evon retkeilyalue. Alueen pääkäyttötarkoitus on retkeily ja alueella voidaan harjoittaa yleistä virkistäytymistä ja maa- ja metsätaloutta.

Alueelle saa rakentaa vain retkeilyä ja yleistä virkistäytymistä palvelevia rakennuksia ja rakennelmia sekä retkeilyyn ja virkistäytymiseen liittyvän reitistön. Lisäksi alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä välttämätön rakentaminen rantavyöhykkeen ulkopuolelle.

Alueen käytössä tulee ottaa huomioon ympäristönhoidolliset näkökohdat.

VR-1, Retkeily- ja ulkoilualue.

VR-1

Merkinnällä on osoitettu ulkoilun ja leiritoiminnan sekä metsätalouden, opetuksen ja tutkimuksen monikäyttöalue. Alueelle saa rakentaa ulkoilu- ja leiriytymiskäyttöä palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

Rakentamisessa ja alueen käytössä tulee ottaa huomioon maisemalliset näkökohdat. Rakennusten ja rakennelmien tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väritykseltään luonnonmaisemaan. Alueen rantaviiva tulee säilyttää pääasiallisesti vapaana rakentamisesta ja puustoisena.

VR-2, Retkeily- ja ulkoilualue.

VR-2

Merkinnällä on osoitettu retkeilyn, yleisen virkistäytymisen, majoittautumisen sekä maa- ja metsätalouden tarpeisiin tarkoitettuja alueita. Alueilla sallitaan retkeilijöiden, virkistyskäytön, matkailun ja erityisryhmien tarpeita palvelevien majoitus- ja huoltotilojen rakentaminen.

Rakentamisessa ja alueiden käytössä tulee ottaa huomioon maisemalliset näkökohdat. Rakennusten ja rakennelmien tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väritykseltään luonnonmaisemaan sekä alueilla ja niiden lähistöllä olevaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennuskantaan. Alueiden rantaviiva tulee säilyttää pääasiallisesti vapaana rakentamisesta ja puustoisena.

Alueille voidaan toteuttaa olemassa olevan rakentamisen yhteyteen ilman asemakaavaa pienimuotoista alueille soveltuvaa rakentamista (mm. kioski, saunarakennus, rakennuksien vähäiset laajennukset ja muutokset).

VR-3, Retkeily- ja ulkoilualue.

VR-3

Alueen pääkäyttötarkoitus on yleinen virkistäytyminen.

Alueelle saa rakentaa vain yleistä virkistäytymistä palvelevia rakennuksia ja rakennelmia sekä yleiseen virkistäytymiseen liittyvän reitistön.

Alueen käytössä tulee ottaa huomioon ympäristönhoidolliset näkökohdat.

SL-1, Luonnonsuojelualue.

SL-1

Merkinnällä on osoitettu valtion omistamat luonnonsuojelualueet ja yksityisten mailla olevat luonnonsuojelualueet.

SL-2, Luonnonsuojelualue.

SL-2

Merkinnällä on osoitettu valtion muita suojelualueita ja muita suojelualueeksi tarkoitettuja alueita valtion omistamilta mailta.

W, Vesialue.

W

W-1/s, Vesialue, jolla ympäristö säilytetään.

W-1/s

Alueen käytössä tulee ottaa huomioon maisemalliset näkökohdat ja alueen kulttuurihistoria.

Aluetta ja sen rakennuskantaa koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

ET-1, Yhdyskuntateknisen huollon alue.

ET-1

Leiritoiminnan varastoalue. Alueelle saa rakentaa leiritoimintaa palvelevia varastorakennuksia.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle voidaan toteuttaa olemassa olevan rakentamisen yhteyteen ilman asemakaavaa pienimuotoista alueelle soveltuvaa rakentamista (mm. rakennuksien vähäiset laajennukset ja muutokset).

EA, Ampumarata-alue.

EA

Merkinnällä osoitetaan olemassa oleva ampumarata. Kohteen pilaantuneisuus on selvitettävä maankäytön tai omistussuhteiden muuttuessa. Tarvittaessa pilaantunut alue on kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

EO, Maa-ainesten ottoalue.

EO

Merkinnällä osoitetaan olemassa oleva maa-ainesten ottopaikka.

ET, Yhdyskuntateknisen huollon alue.

ET

Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntateknisen huollon alueet.

Kaavamääräykset (3/3)

sm, Muinaismuistokohde tai -alue.

Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen/alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohteen/alueen tarkempi rajaus on tarkistettava muinaisjäännösrekisteristä. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä vastuumuseon lausunto.

kp, Muu arkeologinen kulttuuriperintökohde.

Alueella olevat historialliset rakenteet on säilytettävä. Kohteen/alueen tarkempi rajaus on tarkistettava muinaisjäännösrekisteristä. Suuremmista kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella vastuumuseon kanssa.

mj, Mahdollinen muinaisjäännös tai havaintokohde

Merkinnällä on osoitettu maastossa tarkastamattomat muinaisjäännösrekisterin havaintokohteet. Alueiden tarkemman suunnittelun yhteydessä kohteiden muinaisjäännösstatus tulee tarkistaa ja mahdolliset muinaisjäännökset tulee huomioida alueen suunnittelussa. Kohteita koskevista suunnitelmista on pyydettävä vastuumuseon lausunto.

rky, Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

RKY

Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Evon metsäopisto. Evon metsäopisto on ensimmäisiä autonomian aikana valtion toimesta perustettuja metsäoppilaitoksia. Alueella on historiallisesti ja ajallisesti kerroksellista, kulttuurihistoriallisesti merkittävää rakennuskantaa, kanava ja arboretum.

Alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät ympäristöt säilytetään. Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä kulttuuriympäristön ja maiseman arvojen säilymistä. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteisiin ja arvoihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, massoitteluun ja mittasuhteisiin sekä materiaalivalintoihin ja väritykseen.

Aluetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

mrky, Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Evon metsäopisto ja valtionpuisto. Evon kruununpuisto on perustettu 1856 ja metsäopisto on ensimmäisiä autonomian aikana valtion toimesta perustettuja metsäoppilaitoksia. Alueella on historiallisesti ja ajallisesti kerroksellista, kulttuurihistoriallisesti merkittävää rakennuskantaa, kanava ja arboretum.

Alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät ympäristöt säilytetään. Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä kulttuuriympäristön ja maiseman arvojen säilymistä. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteisiin ja arvoihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, massoitteluun ja mittasuhteisiin sekä materiaalivalintoihin ja väritykseen.

Aluetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

ma, Maisemallisesti arvokas alue.

Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Evon metsäkulttuuri- ja jokimaisemat. Aluetta luonnehtii kaava-alueella vuosisatoja jatkunut metsähoito ja

metsänhoitoon liittyvä rakennuskanta. Arvokas maisemakokonaisuus tulee säilyttää. Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä maiseman arvojen säilymistä ja vaalittava maiseman ominaispiirteitä.

sk, Kyläkuvallisesti tärkeä alue.

sk

Merkinnällä on osoitettu kyläkuvallisesti arvokas alue Evon metsäopiston ympäristöstä.

Alueen kyläkuvallisesti merkittävät ympäristöt säilytetään. Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä kulttuuriympäristön ja maiseman arvojen säilymistä. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteisiin ja arvoihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, massoitteluun ja mittasuhteisiin sekä materiaalivalintoihin ja väritykseen.

sr-1, suojeltava rakennus tai rakennusryhmä.

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaita rakennuksia ei saa purkaa (maankäyttö- ja rakennuslain 41 § mom. 2). Kohdetta tai sen kulttuurihistoriallisia arvoja omaavaa ympäristöä koskevien toimenpiteiden ja suunnittelun on oltava kokonaisuuden säilymistä turvaavia. Rakennuksissa tai rakennelmissa suoritettavien muutos- ja korjaustöiden tulee olla sellaisia, että kohteen kulttuurihistorian, rakennustaiteen ja kylä/maisemakuvan kannalta merkittävä luonne säilyy.

Kohteita koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

sr-2, säilytettävä rakennus tai rakennusryhmä.

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaat rakennukset tulee säilyttää. Kohdetta tai sen kulttuurihistoriallisia arvoja omaavaa ympäristöä koskevien toimenpiteiden ja suunnittelun on oltava kokonaisuuden säilymistä turvaavia. Rakennuksissa tai rakennelmissa suoritettavien muutos- ja korjaustöiden tulee olla sellaisia, että kohteen kulttuurihistorian, rakennustaiteen ja kylä/maisemakuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Mahdollinen täydennysrakentaminen on sovitettava huolella kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin.

Kohdetta tai aluetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

ge, Arvokas geologinen muodostuma.

Merkinnällä on osoitettu arvokas geologinen harjumuodostuma Syrjänharju ja arvokas moreenimuodostuma Myllykorvenmaa.

Alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka heikentävät alueen maisemallisia tai geologisia arvoja.

pv, Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.

Alueella rakentamista rajoittavat vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaiset pohjaveden muuttamis- ja pilaamiskiellot. Alueen käyttöä ja rakentamista suunniteltaessa on katsottava, ettei aiheuteta vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, joista voi aiheutua pohjaveden pilaantumisvaaraa. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Syntyneet puhtaat hulevedet imeytetään maaperään. Epäpuhtauksia sisältävien hulevesien imeytyminen maaperään tulee estää.

luo, Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet

Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset. Alueen rajausta voidaan selvitysten perusteella tarkistaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

nat, Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

Merkinnällä on osoitettu Natura 2000 – SAC alue Evon alue (FI0325001).

Kantatie.

Yhdystie.

Tärkeä yksityistie.

Ohjeellinen ulkoilureitti.

Retkeilyreitin yhteystarve.

Toiminnallinen yhteystarve.

Merkinnällä osoitetaan toiminnallinen yhteystarve Hämeen ammattikoulun Evon kampusalueelta pohjoiseen Evon opetusmetsään. Opetusmetsän käyttö kytkeytyy kiinteästi Evon kampuksella annettavaan metsäopetukseen. Tarkemmassa suunnittelussa tulee huolehtia opetuksen kannalta sujuvan kulkuyhteyden säilymisestä kampuksen ja opetusmetsän pohjoisosien välillä.

Yleiskaava-alueen raja.

Yleiskaava-alueen rajaus 15 metriä kaava-alueen ulkopuolelle osoitettuna.

Yleismääräykset

- Maisema ja kulttuuriympäristöt
- Ulkoilureitit
- Vesistöt ja hulevedet
- Jätevedet
- Rakentamisen vähähiilisyys ja vähähiiliset energiaratkaisut
- Yleiskaavan käyttö suoraan rakentamista ohjaavana kaavana

FCG.

Kaavaselostus

Kaavaselostuksen merkitys

- Oikeusvaikutukseton ja raportti-muotoinen.
- Kaavakarttaa selittävä ja tukea antava materiaali.
- Sisältää tietoa alueen historiasta, nykytilasta ja arvioidusta kehityksen suunnasta.
- Sisältää arvion siitä, millaisia vaikutuksia kaavan ratkaisuilla olisi, mikäli kaavan ratkaisut toteutuisivat (ns. vaikutustenarviointi).
- Lakisääteinen (MRA 17 §).

Liitteinä olevat selvitykset ja muut aineistot:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 23.10.2025
- Viranomaisaloitusneuvottelun muistio 17.2.2025
- Vastineraportti osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatuun palautteeseen 27.6.2025
- Evon retkeilyalue, Osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2025 (Heilu oy), 29.9.2025
- Evon OYK:n rakennetun kulttuuriympäristön selvitys (FCG), 30.9.2025
- Evo-keskuksen rakennetun kulttuuriympäristön selvitys (FCG), 30.9.2025
- Evon osayleiskaavan pohjavesiselvitys (FCG), 13.10.2025
- Ilmastovaikutusten arviointi (FCG), 14.10.2025
- Evon OYK: Vesihuollon ja sanitaation toteutus ja organisointi (FCG), 15.10.2025
- Evon retkeilyalueen osayleiskaava – luontoraportti (FCG), 15.10.2025
- Liikenneselvitys (FCG), 29.10.2025
- Natura-arviointi (FCG), 11.11.2025

FCG Finnish Consulting Group

Evon retkeilyalueen osayleiskaavan muutos ja laajennus (oyk ja oykm 9531)

KAAVASELOSTUS

Metsähallitus

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

11.11.2025

P52608

Sisällys

1 Perustiedot
1.1 Kaavatyön tavoite ja tarkoitus
1.2 Sovellettava lainsäädäntö
1.3 Suunnitteluorganisaatio
1.4 Suunnittelualueen sijainti
2 Kaavaprosessin vaiheet
3 Lähtökohdat
3.1 Tutkimukset ja selvitykset
3.2 Evon retkeilyalueen perustaminen (1994) ja alueen kehittäminen
3.3 Kaavan tavoitteet
3.4 Suunnittelutilanne
3.5 Alueen nykytilanne
4 Osayleiskaavan sisältö ja ohjaavuus
4.1 Kaavakartta ja selostus
4.2 Kaavan rakenne ja kaavamerkinnät ja -määräykset
4.3 Yleismääräykset
5 Vaikutusten arviointi
5.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
5.2 Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
5.3 Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
5.4 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
5.5 Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
5.6 Vaikutukset elinkeinoelämään
6 Yleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja maakuntakaavaan
7 Osayleiskaavan toteuttaminen
8 Yhteystiedot

Kaavan vaikutukset

- **MRL 9 § ja MRA 1 § Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa.**
- Vaikutusten selvittämisessä lähtökohtana kaavan tarkoitus ja tehtävä.

- Yleiskaavan suunnittelussa tulee selvittää kaavan merkittävät vaikutukset:
    - *ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön,*
    - *maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon,*
    - *kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin,*

    - *alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen,*
    - *kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön,*
    - *elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.*
- Kaavaratkaisun keskeisimpien vaikutusten on arvioitu syntyvän toisaalta kaavassa osoitettujen (uusien) maankäyttöalueiden rakentamisen myötä, toisaalta niiden toteutumisen myötä lisääntyvien kävijämäärien kautta.
- **Kaavan vaikutuksia on arvioitu suhteessa sekä voimassa oleviin yleiskaavoihin että nykytilanteeseen**.

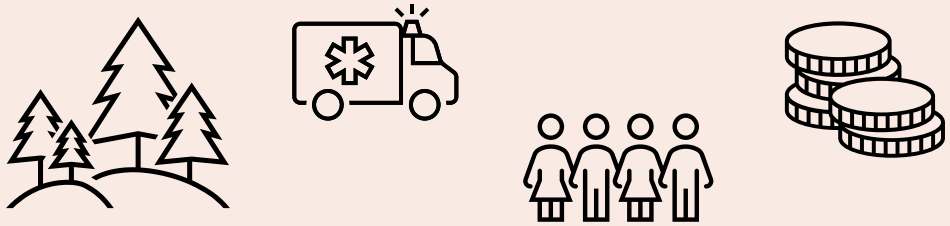

Matkailupalveluiden alueiden (RM) mitoitusta on arvioitu kaavan vaikutusten arvioinnin tueksi

- **Yleiskaavassa osoitetut RM-alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi ja niiden mitoitus ratkaistaan asemakaavoituksella.**
- Kaavaluonnoksessa ei ole määrätty RM-alueiden rakentamistehokkuudesta tai niille sijoitettavasta kerrosalasta.
- Kaavan vaikutusten arvioinnin tueksi on kuitenkin arvioitu RM-alueiden mahdollistamaa rakentamisen määrää.
    - Lähtökohtana oli Evon maankäytön ja matkailun yleissuunnitelmassa (2020) esitetyt matkailupalvelujen alueet ja niiden mitoitus.
    - Kaavatyön yhteydessä matkailupalveluiden alueiden rajausta ja mitoitusta on tarkistettu suhteessa yleissuunnitelmaan mm. kaavaa varten laadittujen selvitysten tulosten perusteella.
- Koska asemakaavoitettaviksi tarkoitettujen matkailualueiden rakentamistehokkuuksia ei määritellä yleiskaavassa, alueiden toteutus voi poiketa vaikutusten arvioinnin pohjaksi arvioidusta mitoituksesta.
- On epätodennäköistä, että kaikki kaavaratkaisussa esitetyt matkailupalveluiden alueet toteutuisivat seuraavien kahdenkymmenen vuoden aikana.

Kaavan mitoitus – arvioidut kävijämäärät

- Matkailualueiden arvioituja kerrosalaneliömetrejä on käytetty pohjana arvioitaessa alueiden mahdollistamia huonevuorokausien ja yöpymisvuorokausien määrää sekä majoituspalveluissa yöpyvien vuosittaisia kävijämääriä.
- Mikäli yleiskaavassa osoitetut kaikki matkailupalveluiden alueet toteutuvat oletetulla mitoituksella, tämä tarkoittaisi nykyisillä viipymillä noin 76 600 sellaista vuosittaista kävijää, jotka yöpyvät majoitusliikkeiden tarjoamissa yöpymispaikoissa ja pidemmillä viipymillä noin 43 400 kävijää.

- Majoitusliikkeissä yöpyvien lisäksi Evon retkeilyalueella ja sen ympäristössä käy runsaasti päiväkävijöitä ja telttailijoita. Huomioimalla viimevuosina Evolla toteutunut kävijämäärä ja varautumalla kävijämäärien lievään kasvuun voidaan arvioida, että kävijämäärä olisi noin 87 000 päiväkävijää ja telttailijaa kahdenkymmenen vuoden päästä.
- **Yhteensä maksimiarvio vuosittaisista kävijöistä on noin 150 000 – 160 000 vuosittaista kävijää.**

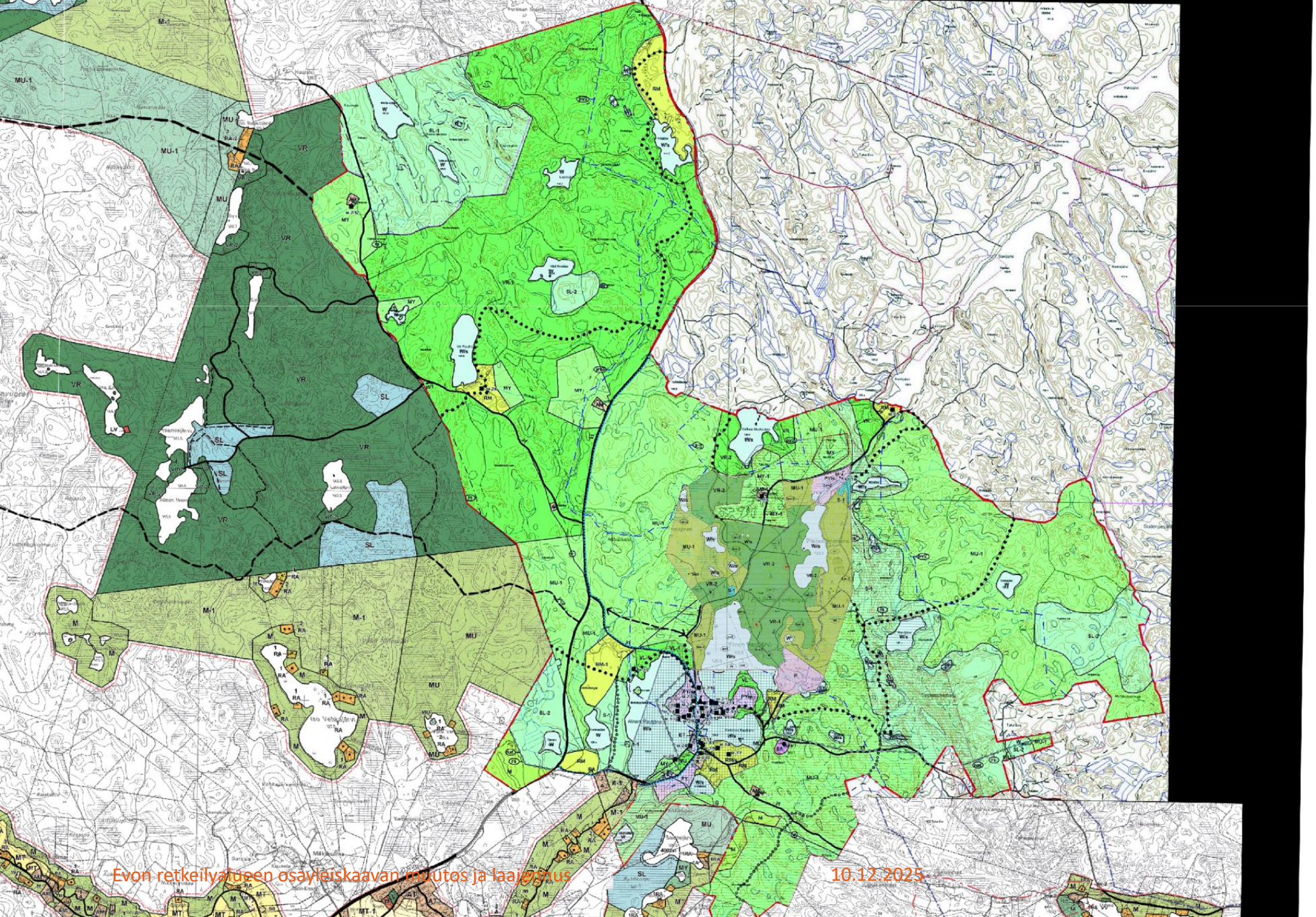

Voimassa olevat yleiskaavat mahdollistavat rakentamisen seuraavilla käyttötarkoitusalueilla:

- PY
- P
- RM
- RM-1
- RA
- AO
- AM
- VR-2

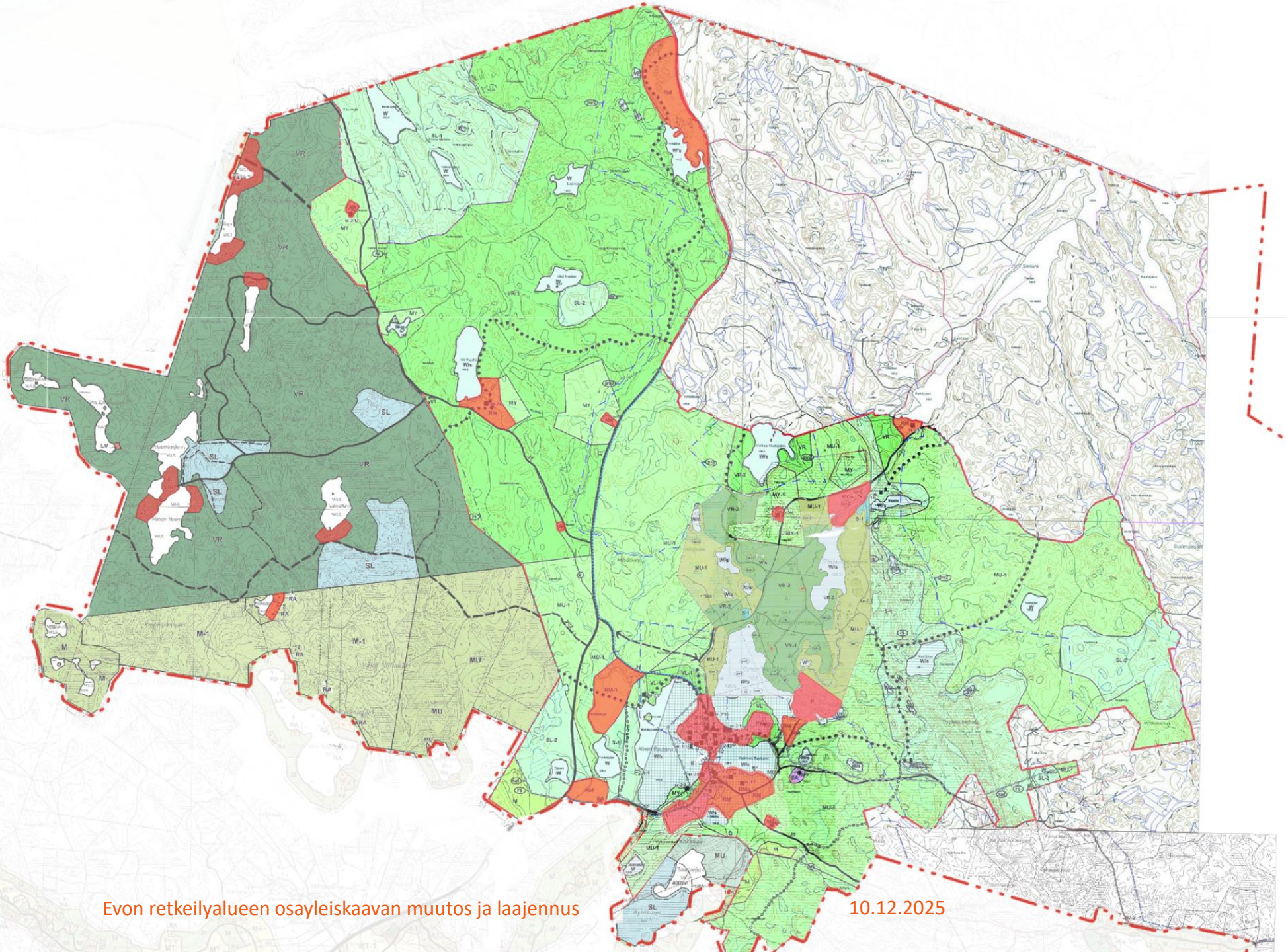

Voimassa olevat yleiskaavat mahdollistavat rakentamisen seuraavilla käyttötarkoitusalueilla:

- PY
- P
- RM
- RM-1
- RA
- AO
- AM
- VR-2

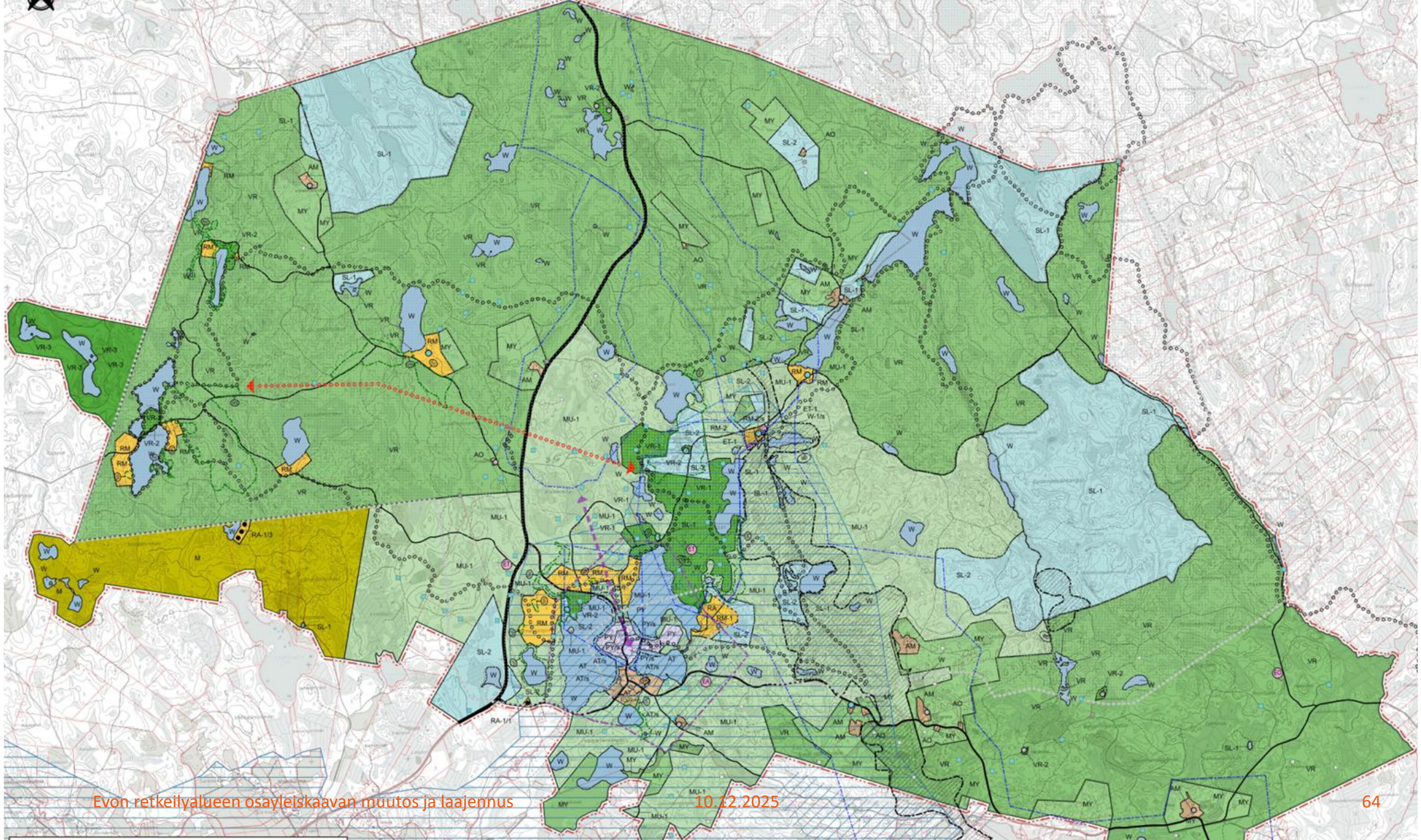
SL-1
SL-2
VR
VR-1
VR-2
VR-3
MY
AO
AM
RM
RM-1
RM-2
MU-1
W
ET-1
W-1/s
RA-1/3
RA-1/1
M
PY
PY/s
AT
ATn
ATs
EI
EA
EC

FCG.

Milloin ja miten voin vaikuttaa?

Osallistuminen

Osayleiskaavaluonnos on nähtävillä 26.11.2025 – 23.1.2026

- Kaavan valmisteluvaiheen aineisto (kaavaluonnos) on nähtävillä kaupungin verkkosivuilla ja Palvelupiste Kastellissa, osoitteessa Wetterhoffinkatu 2, 13100 Hämeenlinna. Aineisto on nähtävillä myös kirjastopalvelupisteessä osoitteessa Linjatie 12, 16900 Lammi.
- Valmisteluvaiheen nähtävillä olon aikana viranomaiset voivat jättää lausunnon ja muut osalliset voivat esittää valmisteluaineistosta mielipiteen.
- Mielipiteet osoitetaan kaupunkirakennelautakunnalle ja toimitetaan joko palvelupisteeseen, sähköpostitse **kaupunkirakenne@hameenlinna.fi** tai osoitteella **Hämeenlinnan kaupunki, Kaupunkirakennelautakunta, Wetterhoffinkatu 2, 13100 Hämeenlinna.**
    - Mielipiteen voi jättää esimerkiksi kaavan tavoitteista, jostain tietystä kaavaratkaisusta, kaavamääräyksen sisällöstä, kaavaselostuksen sisällöstä, kaavan vaikutusten arvioinnista tai jostain muusta kaavaan tai kaava-aineistoon liittyvästä asiasta.
    - Kaupunkirakennelautakunnalle toimitettuun palautteeseen annetaan kirjalliset perustellut vastineet nähtävillä olon päätyttyä. Vastineissa linjataan, millaisia muutoksia kaava-aineistoon tehdään saadun palautteen perusteella.

- https://www.hameenlinna.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/vireilla-olevat-yleiskaavat/

FCG.

Kiitos!

Minttu Kervinen, arkkitehti SAFA (YKS-548)

minttu.kervinen@fcg.fi

puh. +358 44 298 2171

www.fcg.fi

Evon retkeilyalueen osayleiskaavan muutos ja laajennus

Luonnosvaiheen yleisötilaisuus 10.12.2025

Ohjelma

17:00 Tervetuloa

Pauliina Kivineva *Hämeenlinnan kaupunki*

Kaavaprosessi

Jari Mettälä *Maankäytön suunnittelujohtaja Hämeenlinnan kaupunki*

Metsähallituksen puheenvuoro

Ida Montell *Alueidenkäytön johtava asiantuntija Metsähallitus, Kiinteistökehitys*

Kaavaluonnosaineiston esittely, FCG

Minttu Kervinen *Projektipäällikkö*

Jari Kärkkäinen *Johtava asiantuntija (luontoselvitykset)*

Yleinen keskustelu

19:00 Yleisötilaisuus päättyy

HÄMEENLINNA